

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

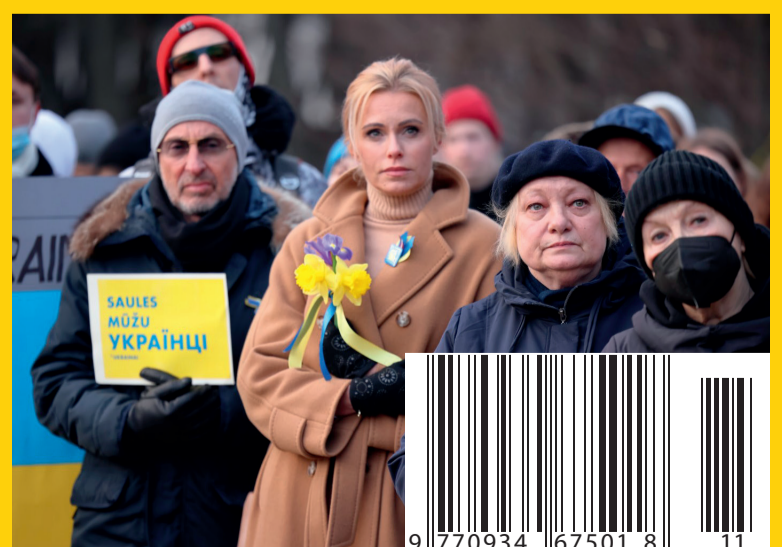
APVIENOTĀ **LONDONAS AVĪZE** UN **LATVIJA**

2022. gada 16. – 22. marts

Nr. 11 (1717)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

*“Ne kokļu valdzinošās spēles, ne lakstīgalu viju mēles,
Neviena skaņa neskan tā kā brīvība!” Aspazija*

7. martā iepretim Krievijas vēstniecībai Ukrainas atbalstam bija sapulcējušies visu Latvijas teātrū darbinieki // Foto: Delfi

MĀRIS
BINDERS

8. martā svinīgajā ceremonijā un koncertā Latvijas Nacionālajā operā tika paziņoti Lielās mūzikas balvas 2021 laureāti. Nemot vērā Krievijas iebrukumu Ukrainā, šogad ceremonija iztika bez liekas pompozitātes. Burtiski pāris dienu pirms ceremonijas tika mainīta koncerta programma, pieskaņojoties sabiedrības noskaņojumam drāmatisko notikumu ēnā. Pirmo reizi LMB ceremonijas vēsturē neizskanēja komponista Juŗa Karlsona komponētās LMB fanfaru skaņas. Koncertu ieskandināja Artūra Maskata skaņdarbs “*Lacrimosa*” Latvijas Radio koŗa, Valsts kamerorķestra *Sinfonietta Rīga*, ērgelnieka Aigara Reiņa un diriģenta Sigvarda Kļavas sniegumā. Pēc Valsts prezidenta Egila Levita uzrunas ceremonijā viena aiz otras izskanēja Ukrainas un Latvijas valstu himnas. Koncerta otrajā daļā par ceremonijas dramaturģisko centru kļuva Eiropas Savienības himna – Ludviga van Bēthovena Devītās simfonijas fināls ar Frīdriha Šillera “Oda priekam” tekstu.

Vakara vadītāju lomās iejutās diriģents Ints Teterovskis un kino režisore Adriāna Roze. Balvu pasniedzēji bija kultūras ministrs Nauris Puntulis (NA), tēlnieks Gļebs Panteļejevs, dzejnieces Anna Rancāne un Māra Zālīte, komponists Raimonds Tiguls, Vidzemes augstskolas rektors Gatis Krūmiņš, komponists un Sēlijas kultūras lauka kopējs Aigars Godiņš, diriģents Māris Sirmāis. Ceremoniju tiešraidē atspoguļoja Latvijas Televīzijas 1. kanāls un Latvijas Radio 3 “Klasika”, un ierakstu var atrast portāla *lsm.lv* arhīvā.

Katēgorijā “**Par mūŗa ieguldījumu**” tika godināti diriģents **IMANTS RESNIS** un dziedātājs **SAMSONS IZJUMOVS**.

Diriģents Imants Resnis ir neremdināms latvieŗu mūzikas patriots, aizrautīgs piemirstu vērtību jaunatklājējs un jaunu ideju rosinātājs. Būtisks posms viņa radošajā dzīvē saistās ar Liepājas Simfonisko orķestri, kuŗa mākslinieciskā vadītāja un galvenā diriģenta godā Imants Resnis bija no 1992. līdz 2009. gadam.

Imants Resnis ir spilgta personība, kamdēļ nav pārsteigums, ka viņa paustajam viedoklim piemīt spēks saŗūpot Latvijas kultūrvidi un rosināt pārmaiņas. 1993. gadā diriģents vēju pilsētā Liepājā aizsāka “Starptautisko pianisma zvaigŗņu festivālu”, kuŗā viesojuŗies ap 170 pianistu no vairāk nekā 30 valstīm, un arī šobrīd, nu jau “Liepājas Starptautiskā zvaigŗņu festivāla” veidolā, ņi meistarā iedibinātā tradīcija turpina būt starp Latvijas svarīgākajiem mūzikas dzīves notikumiem.

Pateicoties tieŗi Imanta Reŗņa iniciatīvai, Liepājā uzmirdz unikālais “Lielais dzintars”, jauna koncertzāle.

Ilggadējais Latvijas Nacionālās operas solists **SAMSONS IZJUMOVS** ir viens no izcilākajiem Latvijas baritoniem. Pievienojot-

Imants Resnis ar Lielās mūzikas balvas statueti

ties mūŗu Baltā nama solistu ansamblim 1978. gadā, viņš uz skatuves aizvadījis jau vairāk nekā četras desmitgades, iemantojot nedalītu publikas atzinību un kritiķu labvēlību, kā arī neviltotu kolēģu cieņu un apbrīnu. Līdzās operas zelta repertuāra lomām slavējami arī spilgti sniegumi vokālinstrumentālos opusos. Par to pārliecinājuŗies klausītāji ne vien Latvijā, bet arī Krievijā, Lietuvā, Igaunijā, Vācijā, Polijā, Nīderlandē, Austrijā, Itālijā, Šveicē, Beļģijā, Spānijā, Anglijā, Somijā un citviet. 2010. gadā Samsons Izjumovs iecelts par Triju zvaigŗņu ordeņa virsnieku, un tieŗi pirms 25 gadiem viņš jau reiz saņēmis Latvijas valsts augstāko apbalvojumu mūzikā.

Katēgorijā “**Gada koncerts**” laureāts ir 3. septembrā koncerts Rīgas Luterā (Tornākalna) baznīcā “*Amao Omi / “Bezjēdzīgais kaŗš”*”. Koncerta dalībnieki – aktieris Kaspars Znotiņš, Rīgas Sak-

Kultūras ministrs Nauris Puntulis: “2021. gads. Gads pirms kaŗa. Gads, kuŗā notika mūŗu iekŗējās cīņas ar pandēmiju un tās izraisītajām sekām, nezaudējot vitāli svarīgo iespēju radīt un plaŗākai vai ņaurākai auditorijai rādīt. Kopīgi paveicām pirmo gaŗo ceļa posmu koncertzāles 37 gadus ilgajā sāgā. Bet nenojautām, ka gluŗi parasts februāŗa darbdienas rīts mūŗu ierasto dzīvi satrieks ar ziņām no Ukrainas un tiks mums visu salīdzināt ar “pirms” un “pēc”, pārskatīt vērtību skalū, novilkt stingras robeŗas un ieraudzīt daudz ko citā gaismā. Mūŗika vieno, tā ir valoda, kuŗu saprot bez robeŗām un sarkanajām līnijām. Lai mūŗikas gars spēcina un palīdz tiem, kam tas šobrīd tik nepiecieŗams! No sirds apsveicu visus “Lielās mūŗikas balvas 2021” nominantus un laureātus, kā arī tos, kuŗi aizvadītā gada laikā kalpoja mūŗikai, neatkarīgi no āreŗiem apstākļiem!”

Pasniegtas Lielās mūzikas balvas

cinoŗais opuss “Klusuma auglis”, kas brīniŗķīgi sabalsojās ar Knuta Skujenieka nebrīvē rakstītās dzijas iedvesmoto jaunā latvieŗu talanta Jēkaba Janŗevska emocionāli nospriegoto opusu *The Button* (“Poga”).

Katēgorijā “**Par izcilu interpretāciju**” balvu ieguva **Valsts kamerorķestra *Sinfonietta Rīga* ansamblis** un **diriģents NORMUNDS ņNĒ** – par komponista ņērāra Grīzē skaņdarba *Vortex Temporum* atskaņojumu.

Leŗendārā franŗu spektrālista ņērāra Grīzē monumentālais kamer-mūŗikas opuss *Vortex Temporum* festivālā “Latvijas Jaunās mūŗikas dienas” piedzīvoja izstrādātu un tuvu perfekcijai īstenotu interpretāciju. 29. aprīlī uz Lielās ģildes skatuves Valsts kamerorķestra *Sinfonietta Rīga* ansamblis (flautiste Egija Sproģe, klarnetists Mārtiņš Cirčenis, vijolniece Liene Neijā-Kalniņa, altists Ivars Brīnumš, Ķellists Kārlis Klotiņš, pia-

arī paŗa Aigara sololasījumā, ērgelduetā ar Ilzi Reini vai saspēlē ar *Trio Sensus* mūŗiķiem. Arī katrs Reiņa iniciētais koncerts bija mākslinieciski pārdomāts un augsti profesionāli īstenots. Jau treŗo gadu pēc kārtas dievnama velvēs atbalsojās mūŗu paŗu skaņraŗu mūŗikai veltītais festivāls “Latvijas rudens”, vērienīgs bija arī festivāls “Rīgas Doms 2021”.

Katēgorijā “**Gada uzvedums**” laureāts ir multimedīālā mono-opera “**CILVĒKA BALSS. TELEFONS**”. Reŗisore Sonora Vaice, rikotājs Operetes teātris.

Multimedīālās monooperas pirmizrāde notika 30. jūlijā Alūksnes pilsētas svētkos. Kaut arī tās iestudējumā Operetes teātris bija izvēlējies visai riskantu pieeju, vienai vienīgai personai uzticot gan iestudējuma galveno lomu, gan reŗiju, Sonora Vaice ar ņo neiespējamo misiju” galā tika spoŗi. Iestudējums apvienoja divu komponistu stilistiski atŗķirģus

Mūŗicē Margarita Balanas

niste Agnese Egļiņa) un diriģents Normunds ņnē uzgleznoja pārstēidzoŗu skaņu un tembru ainavu, burtiski apturot tieŗsaistē ritoŗās minūtes. Tas bija pilnvērtīgs mūŗikāls piedzīvojums ekrānu laikmetā, īsts *Vortex Temporum* jeb “laika viesulis” – intonatīvi blīvs un tehniski virtuozs, ritmiski strukturēts, nevainojami koordinēts un konceptuāli meistarīgi izstrādāts atskaņojums.

Balvu “**Par izcilu sniegumu gada gaŗumā**” par koncertiem Rīgas Domā saņēma ērgelnieks **AIGARS REINIS**.

Aizvadītajā gadā Rīgas Doms bija viena no raŗģīgākajām Latvijas mūŗikas jaunrades laboratorijām. Liels nopelns tajā Aigaram Reinim, kuŗš 2019. gada sākumā kļuva par Rīgas Doma titulāro jeb galveno ērgelnieku, vienlaicīgi pildot kā katedrāles mūŗikas direktora, tā ērgelnieka funkcijas, un aizvien to turpina darīt lieliski. Pērn Rīgas Domā izskanēja daudzu Latvijas komponistu daŗādiem sastāviem rakstītu jaunārdarbu pirmatskaņojumi, tostarp

darbus – angļiski rakstīto Džankarlo Menoti komisko operu “Telefons” un franŗu valodā izdzīvojamo Fransisa Pulenka psiholoģisko drāmu “Cilvēka balss”. Un ņis bija viens no tiem gadījumiem, kad, pat nesaprotot valodu, skatītāji spēja līdzdzīvot galvenajai varonei un dzīvi sajūst viņas emocijas. Liels nopelns tajā bija arī multimākslinieces Inetas Sīpunovas veidotajai izrādes scēnografijai un to harmoniski papildinoŗajiem videoelementiem un tēŗpiem. Lieliskā saspēlē ar neatlaidīgā pielūdŗēja lomā ņar-mējoŗo Nauri Indzeri uzplauka pieredzes bagātā soprāna pļāpīgās Lusijas tēls, kuŗa balss dzirdrumam un vieglumam spilgti kontrastēja tembrāli sabiezīnātākos un emocionāli skaudrākos toņos veidotais Pulenka liriskās traģēdijas galvenās varones portretējums. Līdzās niansētajam un rūpīgi pārdomātajam Sonoras Vaices sniegumam uzteicams arī orķestra pilnskaņu meistarīgi aizstājoŗais pianists Māris ņagars.

(Turpinājums 6. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

***

Latvijā ir absolūti nepieciešama pastāvīga NATO militārā baze

Valsts prezidents Egils Levits intervijā telekanalam CNN pavēstīja, ka Latvijā ir absolūti nepieciešama pastāvīga NATO militārā baze, lai aizsargātu valsti pret jebkādu potenciālo Krievijas agresiju. "Absolūti. NATO ir jāstiprina savs austrumu flāgs. Tās ir Baltijas valstis, Polija, Rumānija, lai tas būtu spēcīgs signāls Maskavai, ka NATO ir gatava aizsargāt dalībvalstis," intervijā telekanalam pavēstīja Levits. "Es arī sagaidu amerikāņu karavīrus Polijā un Baltijas valstīs, un mums ir vajadzīga pastāvīga amerikāņu karavīru klātbūtne šajā reģionā. Es domāju, ka tā ir atbilde uz Krievijas idejām par agresiju ārpus Ukrainas," viņš piebilda.

"Mums ir jāaizstāv mūsu dzīvesveids, mūsu demokrātijas, un tas ir jautājums par uzticību Rietumiem. Tas ir eksāmens Rietumiem. Tas ir eksāmens Amerikas vadībai. Un es esmu drošs, ka Amerika un Rietumi kopumā noliks šo eksāmenu," sacīja Levits.

***

Kā nodrošināt izglītību latviešu valodā arī bērniem no Ukrainas?

11. martā Valsts prezidents Egils Levits Rīgas pilī tikās ar izglītības un zinātnes ministri Anitu Muižnieci, lai pārrunātu aktuālos jautājumus izglītības nozarē – valsts rīcību un palīdzību izglītības nodrošināšanā Ukrainas bērniem un jauniešiem, kuri ieradušies Latvijā bēgļu gaitās, pāreju uz izglītību valsts valodā, kā arī skolu tīkla reorganizāciju Daugavpilī.

Ministre iepazīstināja Valsts prezidentu ar Izglītības un zinātnes ministrijas plānu izglītības nodrošināšanā skolēniem, kuri ieradušies Latvijā bēgļu gaitās no Ukrainas. Plānā paralēlklāšu veidošana Rīgas Ukrainu vidusskolā, tālmācības programmu nodrošināšana, kā arī vispārējs finansiāls atbalsts skolām, kurās mācīsies skolēni no Ukrainas. Valsts prezidents norādīja, ka izglītības nodrošināšanā ukraiņu bēgļiem svarīgi ņemt vērā ukraiņu diasporas vēlnes, kā arī rūpēties par ukraiņu valodā runājošu pedagogu piesaisti arī no bēgļu vidus. Valsts prezidents arī uzsvēra, ka ukraiņu bērniem jānodrošina atbalsts ātri integrēties skolās, kurās mācību valoda ir latviešu.

Valsts prezidents arī atbalstīja ministres rosināto ieceri pārejai uz izglītību skolās tikai valsts valodā. Gan A. Muižniece, gan E. Levits uzskata, ka pārejai uz mācībām tikai valsts valodā jānotiek pakāpeniski, turklāt likuma grozījumos jāparedz skolē-

niem iespējas papildus apgūt atsevišķus mācību priekšmetus ģimenē runātajā valodā. Tikšanās laikā tika pārrunāts arī Daugavpils pašvaldības plāns izglītības iestāžu reorganizācijā. Valsts prezidents aprīlī dosies reģionālajā vizītē uz Daugavpili, kurās ietvaros apmeklēs Daugavpils 12. vidusskolu.

***

Pie Kijivas nošauts bijušais New York Times žurnālists

"Okupanti ciniski nogalina pat starptautisko mediju žurnālistus, kas cenšas parādīt patiesību par Krievijas spēku patvaļu Ukrainā. Irpiņā tika nošauts 51 gadu vecs pasaulē pazīstama medija korespondents.

Vēl viens žurnālists tika ievainots, sociālajā vietnē Facebook paziņojis Kijevas apgabala policijas vadītājs Andrijs Nebitovs. Jāteic gan, ka *New York Times* nācis klajā ar paziņojumu, ka Reno ir nevis esošais, bet bijušais viņu darbinieks. "Mēs esam dziļi apbēdināti dzirdēt par Brenta Reno nāvi. Viņš bija talantīgs filmētājs, kurš deva savu ieguldījumu *New York Times* pirms vairākiem gadiem. Lai arī viņš ir sadarbojies ar *New York Times* (pēdējoreiz 2015. gadā), viņš tagad nebija norīkots nekādam darbam Ukrainā. Paziņojumi, ka viņš ir strādājis *New York Times* ir tādēļ, ka viņam bija *New York Times* preses karte, kas tika iedota pirms vairākiem gadiem."

***

Latvijā apkopos bēgļu liecības par Krievijas kara noziegumiem

Latvijas valsts un sabiedrība Ukrainai sniedz humāno palīdzību un gatavojas sniegt arī juridisku palīdzību. Proti – apkopot Latvijā esošo Ukrainas iedzīvotāju liecības par piedzīvotajiem kara noziegumiem, lai iesniegtu tās starptautiskajiem izmeklētājiem.

Daudzi bēgļi no Ukrainas, kas pašlaik patvērumu meklē Latvijā, savā dzimtenē, ļoti iespējams, kļuvuši par lieciniekiem kara noziegumiem. Lai šīs liecības neietu zudumā, ģenerālprokuratūra tās apkopos iesniegšanai Starptautiskajā krimināltiesā Hāgā. Par to 14. martā, tiekoties ar tieslietu un ārlietu nozaru pārstāvējiem, vienojās Valsts prezidents Egils Levits. "Prokuratūra ņems liecības no cilvēkiem, kas ir aculiecinieki kara noziegumiem Ukrainā. Tās attiecīgi noformēs un nodos izmeklētājiem Starptautiskajā krimināltiesā Hāgā. Jo, protams, ne katrs stāsts ir liecība šādā procesā. Tādēļ ir ļoti svarīgi to noformēt. To mūsu prokuratūra izdarīs un nosūtīs to izmeklētājam," stāstīja Levits.

Starptautiskā krimināltiesā jau sākusi izmeklēšanu par Krievijas kara noziegumiem, un tās izmeklētāju grupa devusies uz Ukrainu.

***

Krievijas agresijas atbalstītāji ir arī Latvijā

Valsts policijā saņemti daudzi zvani no iedzīvotājiem, kuri no-

vērojuši atbalstu Krievijas izvērstajai agresijai, kas izpaužas arī kā, simbolu, piemēram, Z burtu izvietošanu gan uz automašīnām, gan ēkām. Siguldā Ukrainas atbalsta plakāts apķēpāts un uz tā uzzīmēts burts Z.

Ienākošās informācijas apjoms ir liels, un policija to pārbauda. Policija aicina iedzīvotājus neiesaistīties provokācijās vai huligāniska rakstura darbībās ne pret personām, ne pret infrastruktūru, bet ziņot policijai, zvanot 110.

Saeima nodevusi izskatīšanai komisijas grozījumus Kriminālikumā, kas paredz noteikt kriminālsodu par Krievijas bruņoto spēku simbolu karā pret Ukrainu publisku izmantošanu. Viens no priekšlikuma autoriem Viktors Valainis skaidroja, ka runa būtu par aizliegumu tādiem Krievijas bruņoto spēku karā pret Ukrainu izmantotajiem simboliem kā Z un V.

***

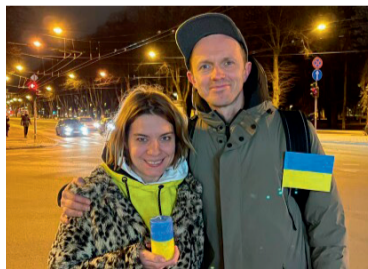
Paredzēts piešķirt piemaksas pedagogiem par personīgo ieguldījumu Covid-19 laikā

Valdība 15. martā, lēma par piemaksām pedagogiem par personīgo ieguldījumu kvalitātīvā mācību procesā Covid-19 apstākļos.

Par koalīcijas vienošanos informēja izglītības un zinātnes ministre Anita Muižniece. Kā skaidroja Muižniece, par piešķirto līdzekļu sadali būs atbildīgs izglītības iestādes vadītājs, kurš vislabāk zina, kuri pedagogi, piemēram, strādāja papildus slodzi vai kuriem pedagogiem lielākā skaitā bija jāvada stundas hibridformātā. Muižniece uzsvēra, ka tas ļaus "beidzot izmaksāt piemaksas pedagogiem, kuri, neskatoties uz dažādiem sarežģījumiem Covid-19 pandēmijā nodrošināja mācību atbilstošu norisi. Financējumu piemaksām paredzēts piešķirt no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem.

***

"Tā par mani rūpējusies ir tikai mana mamma," teic ukrainiete, kas radusi patvērumu pie Renāra Kaupera

Mūziķis Renārs Kaupers un grupas kādreizējā menedžere no Kijivas Jekaterina Skuridina

Pie grupas "Prāta Vētra" solista Renāra Kaupera apmetusies viena no Ukrainas kara bēgļiem – Jekaterina Skuridina. Viņa uz Rīgu atbraukusi pēc mūziķa uzaicinājuma. Abi ir pazīstami, jo kādreiz kopā strādājuši.

Kā sociālajā vietnē Facebook raksta Skuridina, atbraukt uz Latviju nav bijis viegli. "Valsts, kurā pazīsti tikai tās populārāko grupu? Ja nu kas noiet greizi?"

Bet ar mani bija Kožaņijs [kaķis].

Es viņu piespiedu ciešāk un domāju, ka mēs kaut kā izturēsim. Tagad domāju, ka esmu viens no laimīgākajiem cilvēkiem Rīgā. Man ir milzīgs atbalsts. Tā kā par mani rūpējas Renārs un puīši no "Prāta Vētras", par mani rūpējusies ir tikai mana mamma, un arī tikai tad, kad es biju ļoti maza," atzīst ukrainiete.

***

Rīgā atvērts sabiedriskais centrs ukraiņu bēgļiem

Lai no kara plosītās Ukrainas bēgošie iedzīvotāji, kā arī vietējie varētu savstarpēji sociālizēties, Rīgā, Andrejostas ielā 27, atvērts sabiedriskais centrs ukraiņu bēgļiem, aģentūrai LETA pastāstīja sociālas iniciatīvas *Common Ground* koordinatore Inese Dābola.

Iepriekš Andrejostas ēkā atradās birojs, kas gadiem ilgi nostāvējis tukšs, taču nedēļu pēc 24. februāra notikumiem Ukrainā vairāk nekā 70 brīvprātīgie palīdzējuši sakopt un labiekārtot ēkas teritoriju. Patlaban centrā ir pieejama bibliotēka ar grāmatām gan latviešu, gan ukraiņu valodā, klusuma telpas, darba telpas, kur cilvēki varēs nākt strādāt. "Galvenais mērķis bija izveidot centru, kur var nākt sociālizēties un, ja ir kādas vajadzības, tad sniegt atbalstu. Mums atbrauca meitene, kurai šogad būtu jāpabeidz skola, jo Ukrainā ir tikai 11 klases. Man likās loģiski, ka viņa varētu pabeigt mācības attālināti, taču izrādījās, ka viņai ir paņemts portatīvais dators, bet nav lādētāja. Tad mēs visu nokārtojām," stāstīja Dābola.

Centrs darbosies katru dienu no plkst.10 līdz plkst.19, izņemot svētdienas, kad ir paredzētas individuālas aktivitātes. Piemēram, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā esot piedāvājusi rīkot mūzikas nodarbības bērniem. Tiklīdz kļūs siltāks, iniciatīvas aizsācēji plāno iekārtot dārzu, iestādīt tajā saulespuķes, lai vasarā teritorija būtu ērtāk izmantojam koncertiem.

***

Latvijā uz dienestu Zemessardzē stāv pat rindā

Līdz ar Krievijas karu pret Ukrainu būtiski augusi interese par iestāšanos Zemessardzē. Vairāki cilvēki pat sūdzas, ka pieteikšanās vietās vērojamas rindas un birokrācija. Tomēr jāapzinās, ka dienests Zemessardzē paredz ieroču lietošanu un fizisku slodzi, tāpēc jebkuŗam kandidātam ir jābūt gatavam uz noteiktu prasību pārbaudi.

Zemessargi mācībās Namejs

Zemessardzes pārstāve Anita Kriķe-Jermacāne informē, ka kopš Ukrainas kara sākuma īsā

laikā vietnē *esizemessargs.lv* atstāti 947 interesentu telefona numuri, un tas ir tikpat daudz, cik rekrutēšanas kampaņas "Esi drošs! Esi zemessargs!" laikā pērn decembrī. Konkrēti no 22. februāra līdz 4. martam saņemti 645 pieteikumi, aptuveni puse 1. Rīgas brigādē, un bataljonu personāldaļas cenšas nodrošināt nepārtrauktu dokumentu pieņemšanu. Kandidāti no 18 gadu vecuma var pieteikties, zvanot pa rekrutēšanas tālruni 1811, rakstot e-pastu uz *esizemessargs@mil.lv* vai atstājot telefona numurus rekrutēšanas mājaslapā *esizemessargs.lv*.

***

Saeima 10. martā, otrajā – galīgajā – lasījumā

pieņēma Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma grozījumus, kas nosaka papildu mehānismus, kā Ukrainas civiliedzīvotāji varēs saņemt atbalstu. Citstarp Ukrainas bēgļiem Latvijā paredzēts vienreizējs nodarbinātības uzsākšanas pabalsts 500 eiro apmērā. Noteikts arī, ka šis valsts iedzīvotājiem būs tiesības bez maksas izmantot sabiedrisko transportu, informēja Saeimas Preses dienestā. Bērniem, kas ieradušies Latvijā no Ukrainas bez vecāku pavadības, ieviests jauns ārpusģimenes aprūpes institūts – ārkārtas aizbildnība.

***

Ar ukraiņu operdivas Ludmilas Monastirskas koncertu Liepājā noslēdzas Zvaigžņu festivāls

12. martā koncertzālē "Lielais dzintars" ar vērienīgu koncertu noslēdzās Liepājas Starptautiskais zvaigžņu festivāls. Galā koncertā izskanēja iemīļotās ārijas no populārām operām. Liepājas Simfoniskais orķestris uzstājās kopā ar izcilo ukraiņu soprānu Ludmilu Monastirsku diriģenta Gintara Rinkeviča vadībā.

Rīkojot Liepājas Starptautisko zvaigžņu festivālu, organizāto-riem nācās saskarties ar virkni neparedzamu plāna maiņu. Orķestra mūziķu sastāvu, kā arī atsevišķu pieaicināto diriģentu uzstāšanos koriģēja pandēmijas apstākļi, taču vislielākais izaicinājums bija tieši noslēguma koncerts solistu maiņas dēļ.

Liepājas Simfoniskā orķestra direktors Uldis Lipskis stāsta: "Mums bija iecerēts festivāla noslēgumā sadarboties ar izcilo krievu soprānu Hiblu Gerzma-
vu, bet pilnīgi skaidrs, ka, ja cilvēks ir savulaik parakstījis atbalsta vēstuli par Krimas pus-salas okupāciju no Krievijas pu-ses, tad mums nav morālu tie-sību šādu baudījumu ar labu mākslinieci sev saglabāt. Mēs gribējām, lai programma nemai-nās, lai programma paliek tā, uz ko ir cerejusi mūsu klausītāji, biļešu pircēji. Un mums atsaucās viena no visslavenākajām ukrai-ņu dziedātājām – soprāns Lud-mila Monastirka, līdz ar to tā ir absolūti gan līdzvērtīga nomai-ņa mākslinieciskā ziņā, gan arī ļoti simbolisks žests no mūsu puses."

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

***

Daugavpilij pārmet kavēšanos ar koncerta rīkošanu Ukrainas atbalstam

Neilgi pēc koncerta Ukrainas atbalstam pie Kongresu nama Rīgā ar domu līdzīgu pasākumu rīkot arī Daugavpilī vērsās mūziķis Ralfs Eilands. Pilsētas vadība atbildēja – mēs jau tādu plānojam paši. Koncerta plānotais datums ir 3. aprīlis, un mūziķi pilsētai pārmet kavēšanos ar koncerta rīkošanu.

Aizvadītajā sestdienā "Roks pret okupāciju" pieskandināja Cēsu Pils parku. Tikmēr līdzīgu koncertu tam, kāds jau īsi pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā notika Rīgā, tā organizators Ralfs Eilands bija gatavs mēģināt atkārtot arī otrajā lielākajā Latvijas pilsētā Daugavpilī. Tāpat kā Rīgā viņš vērsās pie pašvaldības.

"Atnāca atbilde, ka viņi paši rīko šādu koncertu. Ne tik vērienīgu kā mūsu koncertu, bet tiklīdz būs skaidrība par datumiem, viņi ar mani sazināsies un priecāsies par iesaisti. Pagaidām ar mani vēl neviens sazinājies

nav," atklāja Eilands. Daugavpils Kultūras pārvaldē ReTV apstiprina, ka plānošanas darbi turpinās. Tikko kā noteikts arī pasākuma datums – 3. aprīlis.

Daugavpils Kultūras pārvaldes vadītājas vietniece Vita Viļevko stāstīja: "Ir uzrunāti Latvijas mēroga mākslinieki, ir uzrunāti Latgales mākslinieki. Mūsu lielās mākslinieku kopas, gan mūsu simfoniskais orķestris, gan pušaminstrumentu orķestris, gan koris "Daugava". Es nezinu, vai šeit ir kāds nosodījums Daugavpilij, ka Daugavpils kaut ko klusē, vai kaut kā ne tā komunicē. Es domāju, ka šeit nav pamata tā domāt." "Rīgā mēs noorganizējam 24 stundās, es ceru, ka Daugavpils ilgāk vairs nevilcināsies un mērs Elksniņš nekaunēsies no skatuves nosaukt īsto agresoru Putinu istajā vārdā," norādīja Eilands.

Par pasākuma norises vietu izvēlēta Kultūras pils. "Mēs ieteicām, ka varbūt to labāk sarīkot, kad paliks mazliet siltāks un sarīkot to ārā," atzīmēja grupas "Varang Nord" mūziķis Aigars Zeiza. Savukārt grupas "Laimas muzykanti" mūziķis Artūrs Uškāns norādīja: "Es domāju, ka pilsētas dome ļoti baidās no šāda pasākuma, jo gan jau atkal būs vēlēšanas un to viņiem pieminēs viņu elektorāts. Otrā problēma varbūt būtu tāda, ka varbūt baidās no kādiem konfliktiem."

Sociālo zinātņu pasniedzējs Daugavpils Universitātē, vietējās sabiedrības vērotājs Dmitrijs Oļehnovičs ReTV atgādināja, ka Daugavpils jau vēsturiski ir bijusi tik ļoti krieviska, bet drīzāk gan multikulturāla pilsēta. Viņaprāt, atsevišķos mikrorajonos Rīgā dzīvojošie ir radikālāk noskaņoti nekā vidējais daugavpilietis: "Tagad ir labs laiks, un ierobežot cilvēkus telpā, ja viņi vēlas paust savu pilsonisko pozīciju, kas sakrīt ar Latvijas lielākās daļas pilsonisko pozīciju un valdības nostāju, manuprāt, tas ir visai nekorekti." Jāpiebilst, ka Daugavpils ir palikusi viena no retajām pašvaldībām, kur pie domes ēkas joprojām nav uzvilktas Ukrainas karogs.

***

IZM piešķir lideklus latviešu valodas nometnes nodrošināšanai Īrijā

Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) piešķirusi 14 277 eiro finansējumu Īrijas latviešu nacionālajai padomei, lai nodrošinātu latviešu valodas nometni Īrijā, liecina informācija IZM mājaslapā. Saņemot finansējumu, Īrijas latviešu nacionālajai padomei līdz 17. aprīlim ir jāizstrādā latviešu valodas apguves nometnes mācību plāns. Mācību plānam ir jābūt balstītam uz Valsts izglītības satura centra izstrādātajām diasporas izglītības satura vadlīnijām. Papildus mācību plānā ir jāiekļauj latviešu kultūras un vēstures nodarbības.

***

Ķīpsalā atklāj izstādi "Skola 2022"

Ķīpsalā 11. martā, atklāta izstāde "Skola 2022", kas būs aplūkojama līdz 13. martam. Arī tiem, kam interesē studijas ārvalstīs, izstāde būs aktuāla. Ir iespēja aprunāties ar pieredzējušajiem "Kalba.lv" un "egoPERFECTUS" konsultantiem, kas sniegs vērtīgu informāciju – pastāstīs par prasībām, uzņemšanas kritērijiem un lauzīs mītus par studijām ārzemēs. "Skola 2022" piedalās arī Tartu Universitāte un Francijas institūts.

Vienlaikus ar izstādi "Skola 2022" Ķīpsalā notiek "Latvijas Grāmatu izstāde 2022", kas piedāvā tikties ar iemīļotiem rakstniekiem, baudīt autoru lasījumus, piedalīties grāmatu atvēršanas svētkos un iepazīties ar izdevniecību jaunumiem.

***

Islandiešu mūzikas apvienība Sigur Rós "Arēnā Rīga" 15. oktobrī ar

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

ĪRIJA. 10.martā Īrijā ietekmīgā domnīca – Starptautisko un Eiropas lietu institūts (*The Institute of International & European Affairs - IIEA*) – organizēja vebināru par ilgtspējīgu mežsaimniecību un Eiropas Savienības (ES) Meža stratēģiju 2030. gadam.

Diskusijās ar Latvijas skatījumu uz ES līmeņa iniciatīvām un ar Latvijas pieredzi dalījās Arvids Ozols, kuŗš ir Zemkopības ministrijas Meža departamenta direktors. A.Ozols ir vairāk nekā 30 gadu ilga pieredze darbā ar meža sektora jautājumiem nacionālā un Eiropas līmenī. Īrijas kolēģām interesē Latvijas pieredze mežu resursu atjaunošanā un apsaimniekošanā, ņemot vērā to, ka Īrijā tā ir ļoti aktuāla problēma un viens no ilgtermiņa mērķiem ir meža resursu atjaunošanu. Saskaņā ar pieejamiem datiem tikai 11% no Īrijas teritorijas klāj mežu, kamēr Latvijā – 52%.

Latvijas vēstniecības Īrijā komanda Dublinā piedalījās akcijā "Light a Candle for Ukraine", izrādot solidaritāti ukraiņiem un pieminot tos, kuŗi Ukrainā cietuši vai gājuši bojā kaŗadarbības dēļ. Akcija notika ļoti zīmīgā vietā Dublīnas centrā, pie *Garden of Remembrance*. Šis piemiņas dārzs ir veltīts "visu to cilvēku piemiņai, kuŗi atdeva dzīvību Īrijas brīvības vārdā".

vienīgu koncertu Baltijas valstīs uzstāsies islandiešu mūzikas apvienība *Sigur Rós*, aģentūru LETA informēja *L Tips Agency* pārstāve Līva Toniņa. Grupa pēc vairāk nekā piecu gadu pārtraukuma dodas jaunā pasaules koncertturnejā, kas jau aprīlī sāksies ASV, bet rudenī turpināsies Eiropā. Tā kā patlaban studijā noritot albuma ieraksta darbi, paredzēts, ka koncertā izskanēs gan pavisam jaunas kompozīcijas, gan pazīstamākā 25 gadu laikā tapušā materiāla izlase.

***

Māksla kā dziedināšanas instruments. Ukrainas bēgļu atbalstā iesaistās mākslinieki, dejotāji un mūziķi

Šobrīd Latvijā daudzu profesiju pārstāvji meklē veidus, kā ar savu darbu palīdzēt Ukrainas bēgļiem. Bezmaksas palīdzību piedāvā mūzikas un mākslas terapijas speciālisti, deju skola "Ritms" piedāvā iespēju bērniem nākt dejot, savukārt mākslinieki ziedo savus mākslas darbus un, tos nopērkot, visa nauda nonāk *Ziedot.lv*, kas tālāk to nogādā Ukrainas cilvēkiem. Atbalsta iespējas aug, jo cilvēku sirdis ir atvērtas un vēlas atbalstīt nelaimē cietušos.

***

Latvijas Pasts izdod pastmarku bloku Ukrainas atbalstam

Reaģējot uz Krievijas iebrukumu Ukrainā, Latvijas Pasts izdod trīs pastmarku bloku un speciālu aplokšni. Pastmarku bloka pārdošanas cena būs deviņi eiro, un 50% no tā realizācijas ieņēmumiem tiks ziedoti labdarības

fonda *Ziedot.lv* Ukrainas atbalsta programmai.

Ukrainas atbalstam veltītie filatēlijas izdevumi – pastmarkas, kupons un aplokšne – veido vienotu patriotisku kompozīciju, kuŗā attēloti abu valstu neatkarības simboli – Neatkarības pieminēklis Kijevā un Brīvības pieminēklis Rīgā, Ukrainas un Latvijas valsts karogi, kā arī uzraksti ukraiņu un latviešu valodā: "Mēs ar jums!" un "Slava Ukrainai!" Pastmarku bloka plānotā tirāža ir 20 000 eksemplāru, bet aplokšņu tirāža – 800 eksemplāru.

***

Portālā *Facebook* izlasīta ziņa: Amerikāņu filmu zvaigzne Leonardo di Kaprio Ukrainas neatkarības cīnītājiem pārskaitījis ievērojamu summu. Šis rīcības pamatojums – viņa vecmāmiņa Elena Stepanovna Smirnova (*at-tēlā*) ir no Ukrainas.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

JURIS
LORENCIS

Rietumu pasaules centrs virzās uz austrumiem. Skan paradokšāli. Tikai tas nav ģeogrāfiskais smaguma punkts, kas atrodas kaut kur Briseles, Strasbūras vai Ķelnes apkārtnē, bet gan vērtību un ideālu centrs. To vērtību, par kurām kopš Otrā pasaules kara beigām iestājušies Rietumi – brīvība, demokrātija, tautu pašnoteiktības, humānisms, cilvēktiesības. Jo tieši par šīm vērtībām šodien visnoteiktāk iestājas bijuši šodien padomju ietekmes zonā savulaik iekļautās zemes – Baltijas valstis, Polija, Čehija, Slovākija, Ungārija, Rumānija un Bulgārija. Bet visvairāk – Ukraina, kas par saviem ideāliem maksā ar asinīm. Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis, 11. martā uzrunājot Polijas parlamentu, teica: “Mēs esam izveidojuši ciešu alianci ar Poliju. Tā nav formāla savienība, kas balstās uz parakstītiem dokumentiem. Mūsu savienības pamatā ir reālā dzīve. Ar Dieva palīgu mēs izcīnīsim uzvaru, ko tad dalīsim ar saviem brāļiem”.

Mēs, latvieši, zinām, ko var sagaidīt no Krievijas. To saprata arī lietuvieši, igauņi, poļi, čehi, ungāri, gruzīni – uzskaitījumu var turpināt. Tagad redzam, ka notikumi Ukrainā lēnām sāk atvērt acis arī Rietumiem. Iedarbinātas ekonomiskās sankcijas, kas ilgā-

ka laika perspektīvā nopietni iedragās Krievijas ekonomiku. Ukrainai saņem ieročus un humanitāro palīdzību. Tomēr neatstāj sajūtu, ka Rietumos daudzi būtu uzelpojuši, ja Ukraina dažās dienās būtu padevusies, atzinusi Krievijas pārākumu un kļuvusi par daļu no Putina impērijas. Agresors būtu apmierinājies savu apetīti, saplosījies Ukrainu un uz brīdi atstājis pārējo pasauli mierā. Britu žurnālists un politikas pētnieks Edvards Lūkass 27. janvārī lietuviešu interneta portālā *delfi.lt* rakstīja: “Kremļa spēcīgākie ieroči ir Rietumu apātija, cinisms, alkātība un glēvums”. Patiesi, kam vēl jānotiek, lai Rietumi atmosfērā pilnībā? Jāgaida, kad visas Ukrainas pilsētas tiks pārvērstas drupās, noslepkavoti miljoni mierīgo iedzīvotāju? Cik nožēlojami šajās dienās izskatās Francijas prezidenta Makrona un Vācijas kancera Šolca zvani Putinam, mēģinājumi pierunāt viņu apturēt karu. NATO ģenerālsekretārs Jenss Stoltenbergs intervijā Vācijas laikrakstam “*Welt am Sonntag*” aicina Putinu “izbeigt šo karu, izvest visus spēkus un iesaistīties diplomācijā”. Augstākajai NATO amatpersonai vajadzētu zināt, ka Putinu var apturēt nevis aicinājumi, bet gan spēks. Diemžēl viņš saprot tikai spēku.

Par laimi, Ukraina ir atmodinājusi Rietumu sabiedrības, un vienkāršos cilvēkus pat vairāk nekā politiķus. Cilvēki ziedo naudu, rīko demonstrācijas, kuŗās aicina slēgt Ukrainas debesis krievu lidmašīnām. Viena no spilgtākajām solidaritātes izpausmēm – attieksme pret bēgļiem no Ukrainas. Viņi tiek gaidīti un uzņemti visur, sākot no Somijas līdz pat Portugālei. Vēl pirms dažiem mēnešiem no kreisi – liberāliem Eiropas cilvēktiesību aktivistiem, žurnālistiem un politiķiem atskanēja pārmetumi Polijai, Lietuvai un Latvijai par to, ka tās atsakās ielaist savā teritorijā nelegālos migrantus no Tuvajiem Austrumiem, Āfrikas un Āzijas. Ka šie “nabadziņi” esot pelnījuši lielāku “pretimnākšanu”. Lai Polija, kas Baltkrievijas robežas būvējot jaunu “Berlīnes mūri”, nemaz neceļot uz Eiropas naudu! Tagad, kad kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā pagājušas trīs nedēļas, tikai Polija vien pie sevis ir uzņēmusi un izmitinājusi ap diviem miljoniem bēgļu no Ukrainas. Katrs desmitais Varšavas iedzīvotājs šodien ir bēglis. Lielākā daļa no tiem – sievietes ar bērniem, veci, slimi un cilvēki. Eiropiešu sirdis ir atvērtas īstiem cietējiem. Tajā pašā laikā ap 80 000 ukraiņu vīriešu atstājuši darbu Eiropā un

devušies uz Ukrainu, lai aizstāvētu savu dzimteni. Bet kas bija tā saucamie “bēgļi”, kuŗi meta akmeņus uz poļu robežsargiem un kļiedza “*Merkel*”, “*Germany*”? Jau ni vīrieši pašos spēka gados, kuŗi bija pametuši dzimteni, savas ģimenes, lai tiktu pie Eiropas pabalstiem. Mediji ziņo, ka šodien tūkstošiem sīriešu it kā esot gatavi pievienoties Krievijas spēkiem un doties karot uz Ukrainu. Ja tā, tad kā gan mēs varam cienīt šos salašņus, kuŗi izliekas par bēgļiem? Vienlaikus varu nomierināt ukraiņus – arabi ir pagalam slikti karotāji.

Šajās dienās aizvien biežāk dzirdami bridinājumi, ka Ukrainas pakļaušanas gadījumā Putins meklēs nākamos mērķus savai agresijai. Starp tiem, iespējams, varētu būt Baltijas valstis un Polija. Tāpēc mums visiem jāapziņās, ka atbalsts Ukrainai reizē ir atbalsts arī Latvijai. Ko šodien var darīt latvieši Rietumos, lai palīdzētu Ukrainai? Vispirms jau izplatīt informāciju, censties iespaidot masu medijus un politiķus. Ziedot līdzekļus palīdzības fondiem. Boikotēt Krievijas preces un globālos uzņēmumus, kuŗi joprojām turpina darboties Krievijā. Ļoti svarīgs notikums ASV politikā būs 8. novembrī gaidāmās vidējā termiņa vēlēšanas (*mid-term election*), kad tiks pārvēlēti

435 Pārstāvju palātas deputāti un 35 senatori. Šodien ir svarīgi, lai tiktu ievēlēti tādi politiķi, kuŗi apzinās ASV atbildību brīvās pasaules priekšā. Kuŗiem svarīgs ir ne tikai lozungs “*Black Lives Matter*” un “*woke*” problemātika, bet arī “*Ukrainian Lives Matter*”. Tautām, kas dzīvo kaimiņos Krievijai, vairāk kā jebkad vajadzīgs stingrs un nepārprotams ASV atbalsts. Savukārt no mūsu puses ir jādara zināms, ka mēs ne tikai esam gatavi uz palīdzību, bet arī paši esam gatavi sevi aiztāvēt.

Šajās dienās vēlreiz ieskatījies 1967. gadā Zviedrijā izdotajā grāmatā “*Latvijas sapnis*”, kuŗā trimdas jaunieši dalās savās pārdomās par Latvijas brīvības atgūšanas iespējām. Tajā pieminēts kāds latviešu izcelsmes ASV armijas kaŗavīrs Tālis Austrumnieks, kuŗš 1958. gadā vēstulē no Korejas rakstīja: “Amerikāņi to nekad nespēs saprast un daudzi no mums tam atsacīsies ticēt, bet fakts ir, ka nevis Kremļa impērijas apspiesto tautu nākotne ir atkarīga no ASV nostājas un rīcības, bet gan ASV un pārējo Rietumu valstu brīvība un nākotne guļ verdzināto Austrumeiropas tautu ziņā”. Patiesi pravietiski vārdi! Žēl tikai, ka vajadzēja paiet vairāk kā šēšdesmit gadiem, lai pasaule pamazām sāktu apjēgt šo patiesību.

SALLIJA
BENFELDE

Fašisms ir Eiropā ir atdzimis, un tas nenotika vienā dienā – 24. februārī, kad Krievija iebruka Ukrainā. Putins to ir audzējis un veidojis 22 gadus, kopš kļuva par politisko lideri. Viņa sacīto, ka lielākā 20.gs. traģēdija bija Padomju Savienības sabrukums, savulaik uztvēra kā savā ziņā emocionālu un amizantu apgalvojumu, jo vai nu gluži tā ir, ka pat cilvēks, kuŗš kalpojis VDK, nesa, prot, ka PSRS bija ļaunuma impērija? Un, protams, Putinam vajadzēja Rietumu investīcijas, atbalstu, un daudzi politiķi noticeja, ka Krievijas Federācija pamazām kļūst par civilizētu valsti. Daudziem tas bija arī izdevīgi um, šķiet, spilgtākais piemērs ir bijušais Vācijas kanclers Gerhards Šrēders, kuŗš bija kanclera amatā līdz 2005. gadam, bet pēc tam pieņēma Putina piedāvājumu un neilgi pirms savu kanclera pilnvaru beigām no Vācijas puses parakstīja vienošanos par gāzesvada “*Nord Stream*” izbūvi Baltijas jūrā, bet 2005. gadā kļuva par “*Nord Stream*” akcionāru komitejas priekšsēdētāju. 2017. gadā Šrēders kļuva par Krievijas naftas un dabasgāzes koncerna “*Rosneft*” direktoru padomes locekli. Šo Rietumu politiķu vēlmi ļoti nopelnīt un nodot jebkuŗus principus un ideālus, savulaik par “šrēderizāciju” nosauca Igaunijas eksprezidents Tomass Hendriks Ilvess. Pagājušā gada oktobrī, Varšavas drošības forumā runā par godu Polijas starptautiskās “*Brīvības bruņinieka*” balvas piešķiršanai Krievijas opozicionāram Alek-

sejam Naļajņijam, Ilvess atgādināja par šo postošo procesu – šrēderizāciju. Krievijas agresija jau vairākus gadus ir pastiprinājusies, un tās draudu ēnā Ilvesa atgādinājums bija vietā. Tagad šis apzīmējums “šrēderizācija” ir kļuvis par ikdienas terminu, tāpat kā jēdzieni “fašisms” un “okupācija” ir ikdienā lietoti apzīmējumi, runājot par karu Ukrainā, Putinu un Krievijas armiju.

Karš Ukrainā ar katru dienu kļūst aizvien nežēlīgāks. Mariupole, pilsēta pie Azovas jūras, joprojām atrodas blokādē, tajā joprojām nav ne ūdens, ne pārtikas, ne elektrības, ne siltuma. Pa t.s. “zaļajiem koridoriem”, ko Krievija apsola katru dienu, līdz šim iedzīvotājus nav izdevies evakuēt, jo tie tiek apšaudīti gan ar artilēriju, gan ar mīnmetējiem, arī pilsēta joprojām tiek pārvērsta drupās. Līdz šim ir izdevies noskaidrot, ka Mariupolē kopš kara pirmās dienas ir gājuši bojā vairāk nekā 2100 civiliedzīvotāju, bet tie ir tikai aptuveni skaitļi, jo zem drupām atrodas vēl daudzi, un katru dienu tiek ievainoti un nogalināti vēl daudzi cilvēki. Okupanti neieļauj pilsētā humanās palīdzības kravas, tādēļ nav arī skaidrs, cik cilvēku ir miruši no slāpēm un bada. Sumu apgabala Trostiņickas pilsēta atrodas Krievijas armijas kontrolē, kuŗa neļauj apglabāt mirušos. Apbedīšanas firmas auto okupantu armija ir sašāvusi, iedzīvotāji ir gatavi pašī vest vai nest mirušos, lai apglabātu kapsētā, bet arī tas lielākoties netiek atļauts. Tiešraidēs, kad iz-

dodas pieslēgties pilsētai, iedzīvotāji stāsta tik baisus un patiesus stāstus, ka jebkuŗa šausmu filma pret dzīvī noteikto izklausās kā bērnu pasakas.

Hersonā, kuŗu arī kontrolē iebrucēju kaŗaspēks, okupanti nolēmuši sarīkot referendumu, lai izveidotu vēl vienu “neatkarīgo republiku” Ukrainas teritorijā, tiek meklēti pilsētas deputāti un, ja tos izdodas sazināt, tiek piedāvāts sadarboties, pēc tam sākas draudi, jo okupantiem ir deputātu un amatpersonu telefonu numuri un adreses. Notiek iedzīvotāju aizturēšana, ja vien kāds parādās uz ielas. Uz pilsētu ir atvestas dažas peronas no “neatkarīgajām republikām”, iespējams, pat, ka ar Krievijas pilsonību, lai tās pārņemtu pilsētu vadību, bet kaut kāds atbalsts vismaz skata pēc no vietējiem deputātiem okupantiem ir vajadzīgs. Pagaidām tādu saņemt nav izdevies un izskatās, ka t.s. referendumā nobalsos pārdesmit atbraukušie Krievijas atbalstītāji un armija pati. Protams, tas netraucēs Krievijai skali paziņot, ka vēl viena ukraiņu pilsēta ir izvēlējusies “neatkarību”.

Lai piespiestu sadarboties, ir nolaupīts nolaupīts Dniprorudnes mērs Jevhens Matvejevs, Melitopoles mērs Ivans Fedorovs, Melitopoles rajona padomes priekšsēdētājs Serhijs Priima un Zaporīžas apgabala padomes deputāte Leila Ibrahimova, kā arī Oļha Haimusova, kas Melitopolē organizēja pret krievu okupantiem vērstus mītiņus. Ir skaidrs, ka ka iebrucēju nākamais solis ir

mēģinājumi nolaupīto vietā iebīdīt savas marionetes.

Grūtīniece, kuŗu ievainoja, apšaudot Mariupoles dzemdību namu, ir mirusi, bojā gājis arī viņas vēl nedzimušais bērns. Par to 13. martā paziņoja “*Amerikas Balss*” žurnāliste Asja Doļina, atsaucoties uz fotografa Jevgēņija Maloļetkas liecību. Maloļetka fotogrāfēja cietušos, arī grūtīneci, kuŗu no drupām iznesa glābēji un aplicināja, ka sieviete neizdzīvoja.

Ukrainas galvaspilsētu Kijevu iebrucēji cenšas aplenkt, lai izveidotu blokādi, kā tas noticis ar Mariupoli, lai panāktu, ka iedzīvotājiem nav ne elektrības, ne siltuma, ne ūdens, ne pārtikas. Kijevā gan izdevies uzkrāt rezerves, no pilsētas dienviddaļas vēl civiliedzīvotājiem izdodas izbraukt, kaut gan tas ir ļoti bīstami.

Pārtvertās okupantu sarunas vēlreiz apliecina, ka ir saņemta pavēle iznīcināt civiliedzīvotājus un nogalināt visus, arī bērnus. Cik iedzīvotāju līdz šim ir gājis bojā, nav zināms jau minēto iemeslu dēļ, šobrīd dati liecina, ka ir zināms par 85 bērnu nāvi, taču arī tie nav visi dati.

Tikmēr Krievija ir ķērusies pie savām sen zināmajām un iemīļotajām metodēm – aiz uzbrūkošajiem kaŗavīriem iet vēl viena grupa, kas nošauj tos, kuŗi negrib doties uz priekšu uzbrukumā vai grib padoties. Nošauti tiek arī savas armijas ievainotie, lai tie nebūtu jāved uz jau tā pārpildītajiem hospitāļiem Baltkrievijā.

Okupantu armijas zvēribu un melu uzskaitījumu varētu turpi-

nāt, tas ir garš un baismīgs, un cilvēkiem, kuŗi dzīvo civilizētās valstīs, aprakstītais var šķist kā izdomājums vai pārspīlējums, bet varu paliecināt, ka visu, par ko rakstu, esmu redzējusi vai dzirdējusi ukraiņu stāstos tiešraidēs *Current Time*.

Eiropas politiķi beidzot ir sākuši rīkoties mazliet ātrāk, savā ziņā pat uzstādot rekordus, tomēr 27 valstu viedokļu saskaņošana nav vienkāršs process, turklāt ir valstis, kuŗas sadarbojas ar Krieviju, pērkot un pārdodot, kuŗām tā ir ērti un kuŗu politiķi, dzīvojot savu labklājīgo un paēdušo dzīvi, nespēj un negrib iedomāties, kāds ir kaŗš Ukrainā. Manuprāt, Ukrainai ir jāpiešķir Eiropas Savienības kandidātvalsts statuss, jo tas nav pienākums ES noteikti un obligāti uzņemt Ukrainu tūlīt, pēc gada vai diviem. Tomēr tas valstij, kuŗa cīnās, noasiņo, bet nepadodas, būtu liels morālais atbalsts, pleca sajūta. Iespējams, to grūti saprast Francijas prezidentam Makronam, kuŗam patīk tēlot “miera balodi”, braukājot vai zvanot Putinam, bez jebkādiem rezultātiem. Esot Versaļas pili nevar redzēt, kāda izskatās drupās pārvērsta pilsēta ar iedzīvotājiem, kuŗi mirst no ievainojumiem, bada un slāpēm. Tāpat kā Vācijai ir grūti pārtraukt visas ciešās saimnieciskās saites ar Krieviju vai Nīderlandei, kuŗai 40 procenti naftas nāk no Krievijas. Jācer, ka valstu iedzīvotāji ir cilvēki, kas par dažu labu savu politiķi un pieprasīs tiem rīkoties ātrāk.

21. gadsimta fašisms

EDUARDS
SILKALNS

Neiziet no prāta ievadvārdu teicēja gudrība pirms kāda klavier spēles studentu koncerta Mūzikas akadēmijā: cilvēkus varot iedalīt divās grupās – tādos, kas prot spēlēt klavieres, un tādos, kas neprot. Gluži tāpat divās grupās var iedalīt latviešus – tādos, kas reiz dzīvojuši un strādājuši Briselē vai ir tur vēl arvien, un tādos, kam Brisele palikusi sveša. Nu labi, trešā grupiņa varētu būt tādi, kas Briselē uzturējušies radu vai paziņu apciemošanas nolūkā vai kā tūristi. Pārāk daudz šādu tūristu nedrīkstētu būt, jo, ja jau Ģirta Salmgrieža “Briseles pastkaršu” ievadniecei Žanetai Vegnerai Briseli gribējies nosaukt par negarlaicīgu (7.lpp.), rodas aizdomas, ka drusku garlaicīga šī pilsēta tomēr varētu būt.

Pats pabiju Briselē savas tur strādājošās meitas apciemošanas nolūkā pāris reizes ap gadsimtu miju. Visa redzētā “topā”, kā tagad mēdz teikt, es liktu Salmgrieža grāmatā atkārtoti atzīmēto vecpilsētas Lielo laukumu, kas aizrauj elpu ne saudzīgāk kā Svētā Marka laukums Venēcijā, tad vēl sirreālistu gleznu kolekciju mākslas muzejā un Napoleona karu izšķirošās kaujas vietu Vaterlū. Tā gan ir Briseles pievārtē, tomēr līdz turieni kursē pilsētas sabiedriskais transports. Jūs uzkāpjat mākslīgi izveidotā zemes uzbērumā un no tā kā no skatu torņa nolūkojaties uz klaju līdzenu lauku, kur pirms vairāk nekā divsimt gadiem slaktiņš izbeidzis neskaitāmu cilvēku dzīvības. Laimīgā kārtā Salmgriezis Vaterlū savā grāmatā ne ar vārdu nav pieminējis, citādi šābrīža Putina “militārās operācijas” dēļ Ukrainā,

kuņas septītajā dienā top šīs rindas, šāvienu un asiņu sanāktu tā kā par daudz.

Salmgriezis dzīvojis Briselē un strādājis ar Eiropas Parlamentu saistītā, bet neapstāvētā darbā jau 14 gadus. Viņš atzīstas mīlestībā uz Briseli. “Brisele nav Rīga,” viņš raksta, “bet es ļoti ļoti milu gan Rīgu, gan Briseli,” viņš atzīstas (145.) Kovida dēļ uzspiestajā mājāsēdēs vai citādu ierobežojumu laikā no 2020. gada 23. oktobra līdz 2021. gada 30. oktobrim viņš cienijami pašdisciplinētā kārtā uzrakstījis pa “pastkartei” jeb miniatūrai par Briselē redzamo, dzirdamo, izjūtamā. Iznācis pavisam nesistēmatisks Briseles vietu un ar tām saistīto lietu apskatījums un pārdomājums, kas, pretēji tūristu ceļvežiem, parāda individa personīgās gaumes triumfu pār visu secīgo, sakārtoto, šķietami loģisko, bet bezpersonisko. Pirmajās pastkartēs Salmgriezis bauda Briseles kafiju, priecājas par beļģu slaveno šokolādi, izmēģina mājās piegādātu grilu un, kad miesas prieki apmierināti, spontāni ķeras pie tematiem, kādi nu katru mīļu rakstāmdienā, arvien sestdienu, ienāk prātā. Galvenajai kovida laika nodaļai seko tikai vietumis datētas, bet biežāk nedatētas “Aizslēgtās Briseles pastkartes”, tad “Skumjās Briseles pastkartes”, bet visbeidzot “Eiropas pastkartes”, kuņas pamatā ir Salmgrieža refleksijas par citām vietām Rietumeiropā. Šī pēdējā nodaļa padara grāmatu ievērojami biezāku un ir arī gana interesanta, tomēr zaudēta ir izdevuma viengabalainība.

Salmgriezis liekas būt vieniņiņi, vienpatīgs skaistā un pie-

vilcīgā meklētājs un arī atradējs. Viņš ir auceniķu cilmes cilvēks: viņa māte vēl arvien dzīvo Aucē, tāpēc grāmatā, gan tikai kā gaŗāmejojot, pieminēta viņas ciemošanās Briselē un viņa paša iegriešanās savā “mazajā sirdspukstā Zemgales līdzenumā”. (32.) Grāmatas beigām tuvu viņš 2006.-2007. gada pastkartēs piemin savu “ļoti seno draudzeni” Daci, kā arī citu draudzeni, “Barbaru no Briseles”. Grāmata liekas liecinām, ka garīgu pilnvērtīgu dzīvi iespējams dzīvot arī bez Dacēm un Barbarām, savu acu vērojums un dvēseles virtojums no maizes darba brīvajā laikā uzticot papīram un rakstulim. Daža vieta, dažāda lieta var būt interesantāka par dažu cilvēku.

“Briseles pastkartes” ir poligrāfiski brīnumains iespiedumdarbs, laikam gan pats skaistākais, kādu apgāds “Laika grāmata” ir radījis. Lielais formāts un, papīru netaupot, dāsni izvietotie Edvarda Vārdauna foto attēli ļauj grāmatai, kā saka, elpot, gluži kā savā nemitīgajā rosmē elpo Eiropas galvaspilsēta Brisele. Uz grāmatas priekšējā vāka nobildēta palielināta “pastkarte” ar visu Beļģijas prioritārā pasta pastmarku, uz kuņas skatāms autors. Vāks gandrīz rada iespaidu, ka esm tikuši pie pastkaršu kolekcijas, ne normālas grāmatas. Patkaršu lielais vairums – nezinu, kā to pareizi pateikt – ir skatāmas horizontālā jeb rietumu – austrumu virzienā, nevis vertikālā jeb ziemeļu – dienvidu virzienā. “Briseles pastkartes” tāda ziņā vairāk izskatās pēc foto albuma nekā pēc grāmatas.

Skaistums nenāk par velti, tam

ir sava cena, un ar nelielām neērtībām nāksies samaksāt entuziastiem, kas Salmgrieža tekstu vēlēties iepazīt no sākuma līdz galam. Vispirms jau būs jāizšķiras, vai plato un fiziski smago grāmatu lasot turēt uz ceļgaliem vai uz galda. Bet galvenais: teksta rindas ir tik gaŗas, ka gaŗākajās no tām (saskaitīju!) satilpst 19 (deviņpadsmit) vārdi. Tik gaŗām rindām acīm vien nevar izsekot: līdzīgi jāgroza arī galva. Veiksmīgākie Salmgrieža teksta lasītāji būs cilvēki, kas lasot būs gatavi kļūt par grozgalviņiem.

Taču grāmatām, tāpat kā periodiskiem izdevumiem, bez lasīšanas kādreiz var būt arī pavisam citas funkcijas. Salmgrie-

zis ironizē par “augsti retināto materiņu cilvēkiem, kuŗi abonē, piemēram, žurnālu *Rīgas Laiks*, izdevumu saņem pastkastītē, to pat neizšķirsta un noliek grāmatu plauktā, lai piešķirtu sev intelektuāļa nozīmīti un ierakstītos izcilo domātāju aprindās.” (92.lpp.) Tā kā “Briseles pastkartes” noteikti vēlēties iegādāties visa mūsu tautas daļa, kas reiz Briselē strādājusi, iesaku pirkumam vēl īpašu funkciju. Turiet to viesistabā uz kafijas galdiņa kā atgādinājumu saviem viesiem, ka jūs piederat tai mūsu tautas daļai, kas klavieres spēlēt prot. (Ja nesapratāt, atgriezieties pie recenzijas pirmajiem teikumiem!)

WWW.LAIKAGRAMATA.LV

Citāds skats uz Eiropas metropoli Briseli – ārpus Eiroparlamenta gaitenēm un birokrātijas apzīmogojuma. Aizraujoši, asprātīgi, izziņoši stāsti, varētu pat teikt – atziņās mīlestībā. Mūsdienīgs, oriģināls poligrāfiskais izpildījums. Bagāti ilustrēts ar mākslas foto (Edvards Vārdaunis)

ĢIRTS SALMGRIEZIS

To ir vairāk nekā
„jaunās tēmas dienvakarī”
(mūne tautiešu) Briselē.
Tā dzīvo līdzās daļiem,
balosiem un citiem patiem.
Tos var pamānīt visās
gadalaikos, Tikai vajag
maailēt galvu pacelt
augšup un lūkoties, kas
notiek notu galotēs
Skaistajās Briseles parkos.
Tā ir 2022. gada papagaļa.

Briseles pastkartes

Pasniegtas Lielās mūzikas balvas

(Turpināts no 2. lpp.)

Nominācijā “Par izcīlu darbu ansambli” sudraba statuete nonāca čellistes MARGARITAS BALANAS rokās.

Kopā ar māsu un brāli – vijolniekiem Kristīni un Robertu Balanas – spoži aizvadījusi koncertzāles “Cēsis” rezidences gadu, čelliste MARGARITA BALANAS pērn pārsteidza ne vien ar fascinējoši aizrautīgu spēles manieri, krāsām bagātu skanējumu un žilbinošu tehniku, bet arī sava repertuāra žanriskā robežu paplašināšanu, ļaujoties džeza un elektroniskās mūzikas vilinājumam. Septembrī festivālā “Čello Cēsis” Londonas Karaliskās mūzikas akadēmijas absolvente šarmēja gan sadarbibā ar skotu komponisti Lūsiju Trīčeri veidotajā programmā “1920”, gan sajūsmināja ekscentriskā austrieša Frīdriha Gūldas eklektiski koloritajā koncertzāles darbā, Kārļa Vanaga vadītajā Latvijas Radio bigbendā atrodot temperamentā līdzvērtīgu spēles partneri. Par

māksliniecisku veiksmi izvērtās arī mūziķes satikšanās ar Liepājas Simfonisko orķestri un diriģentu Andri Veismani, oktobrī tiešsaistes koncertā no “Lielā dzintara” Latvijā pirmoreiz atskaņojot Vīnes klasiķu laikabiedra Antona Krafta virtuozo Čellkoncertu.

Nominācijā “Gada komponists” laureāta godā tika celts JĒKABS JANČEVSKIS.

Kad arī valdija stindzinošs aukstums un ceļošana uz siltajām zemēm bija stipri ierobežota, Nacionālā botāniskā dārza oranžērijā varēja vērot, kā brīnumskaistā daudzveidībā atplaukst eksotisku augu un arī vokālinstrumentālās kameramūzikas ziedi. Kopā ar krāšņu latviešu atskaņotājmākslinieku buķeti šo par “Bo-Tā-Ni-Ku” nodēvēto koncertbrīnumu dāvāja komponists Jēkabs Jančevskis. Arī zviedru ansamblim *Norrbotten NEO* darinātais jaundarbs *Paintings*, ko novembrī varēja iepazīt Latvijas Radio 3 “Klasika” translācijā no Zviedrijas, atklāja Jančev-

ska lielisko instrumentālo kamerkrāsu izjūtu, viņam skaņās iespaidīgi pārvēršot trīs Vinsenta van Goga gleznu vērojums.

Katēgorijā “Gada jaunais mākslinieks” laureāts ir dziedātājs, bass EDGARS OŠLEJA.

Dziedātājs pērn pārsteidza gan klausītājus, gan mūzikas kritiķus. Oktobra ieskaņā LNSO sezonas atklāšanas koncertā “Kazadesī un Bēthovens” Vīnes klasiķa Devitās simfonijas finālā Edgara sulīgais, skanīgais bass bija kā stipra klints, uz kuņas balstījās visu solopartiju arhitektonika. Savukārt decembra sākumā Imanta Kalniņa operas “Matīss, kausu bajārs” iestudējumā Liepājas “Lielajā dzintarā” līdz ar Krodziniēka tēlu atklājās arī lieliskā aktiermeistarība, kuŗu papildināja dziedājuma dabiskā atraitība un vienkāršība. Vien dažas dienas vēlāk koncertzālē “Cēsis” un Rēzeknes GORĀ kopā ar diriģenta Andra Pogas vadīto LNSO un VAK “Latvija” ieskanēdint Egila Siliņa nozīmīgo jubileju, Sergeja Raħmaņinova operas

“Publikas simpātijas” balvu saņēma audiovizuāls koncertuzvedums “KRĀSTĀ SAVIĻNOTS”, mākslinieciskā vadītāja un diriģente Laura Leontjeva (attēlā), rīkotājs – Saulkrastu koris *Anima*. Saulkrastu koris *Anima* jau pošas uz XV Vispārējiem latviešu dziesmu un deju svētkiem no 29. jūnija līdz 4. jūlijam ASV, Minesotā

“Aļeko” koncertiestudējumā gados jaunais mākslinieks prasmīgi pārtapa Vecā čigāna tēlā, meistarīgi spējot savas balss tembrālajos krājumos atrast vieda, veda vieda balss siltumu un dziļumu. Un

paralēli tam talantīgais dziedonis ar stabiliem un mākslinieciski augstvērtīgiem sniegumiem turpināja pārliecināt arī uz Rīgas un Prāgas opernamu skatuvēm.

MĀRA
LIBEKA

Pēteris Eisāns, Rolands Kalniņš un Pēteris Bikše ir to cilvēku vidū, kuŗi patlaban sniedz palīdzību roku Ukrainas bēgļiem. Pēteris Bikše un misionārs Rolands Kalniņš ir Rīgas Jēzus evaņģēliski luteriskās draudzes locekļi, bet Pēteris Eisāns ir Madonas baptistu draudzes mācītājs un biedrības “Baltijas Globālā iniciatīva” vadītājs. Viņi nevēlas īpaši izcelt to, ka paši bijuši šo smago notikumu norises vietā, bet, *Latvijas Avīzes* mudināti, pastāstīja, kādas iespējas ir Latvijas iedzīvotājiem palīdzēt no kara izklūvušajiem cilvēkiem un, pats galvenais – kāpēc un kas viņus ir motivējis rīkoties.

Sākums – traģiskie notikumi Sirijā un Irākā

P. Eisāns. Pirms astoņiem gadiem, cītīgi sekojot līdzī traģiskajiem notikumiem Sirijā un Irākā, redzēju ļoti daudz notikumu, pret kuriem bija ļoti grūti palikt vienaldzīgam. Joprojām acu priekšā man ir fotogrāfija, kuŗā tēvs uz savām rokām nes meitu, kuŗai nogriezta galva. Tas bija traumējoši, man pašam ir trīs bērni. Toreiz devu solījumu sev un Dievam, ka mēģināšu kaut ko darīt. Tā aizsākās labdarības akcija “Zvaigzne Austrumos”, kuŗā katru gadu rudenī vācam ziedojumus bēgļu atbalstam. Jordānas arābu kristieši, uzņemot sīriešus, kas ir musulmaņi, kā arī uzņemot kristiešu bēgļus no Irākas, man deva iespēju iepazīt misionāra darbu. Tagad, redzot, kas šobrīd notiek Ukrainā, rodas sajūta, ka tas jau ir piedzīvots, ka tas jau ir redzēts...

Krievijas un Ukrainas kara pirmajā dienā Latvijas Baptistu draudžu savienības bīskaps Kaspars Šterns mani mudināja: Pēteri, tu esi pieredzējis šajā jomā, tagad vajag palīdzēt ukraiņiem. Taču, lai to darītu, ir nepieciešams pamatīgs organizatoriskais darbs.

Vispirms noorganizējām, ka uz Ukrainas no Polijas robežas pastāvīgi atrodas koordinatori no Latvijas. Sadarbojamies ar Helmas baptistu draudzi, kas atrodas Polijā, robežas tuvumā, viņi sagaida bēgļus un palīdz tiem, kas vēlas nokļūt Latvijā. Mēs sūtām turp kravas ar saziņotajām mantām un pārtiku, no kuŗas daļa tiek vesta iekšā Ukrainā, un atpakaļceļā vedam Ukrainas bēgļus uz Latviju.

P. Bikše. Kristiešu misija visos laikos ir bijusi pastāvēt ne tikai par sevi, bet arī par citiem – par apspiestajiem, par tiem, kuŗi ir trūkumā un kuŗi ir neaizsargāti. Mūsu draudze sniedz cilvēkiem atbalstu dažādos veidos. Piemēram, draudzē ir ambulance, kas sniedz medicīnisko palīdzību cilvēkiem Rīgā, drēbju kamera un cita veida palīdzība. Mēs esam arī iesaistījušies “Baltijas Globālās iniciatīvas” organizētajā labdarības akcijā “Zvaigzne Austrumos”, kur vācam ziedojumus Sirijas un Irākas bērniem.

Plašs sadarbības tīkls Ukrainā

R. Kalniņš. Es darbojos kā misionārs jau vairāk nekā 20 gadus un esmu daudz pieredzējis, bet šoreiz viss izvērtās citādi. Bija sestdienas vakars, un pie manis viesojās Pēteris Bikše ar savu brāli.

Polijas pilsētas Helmas baptistu baznīcā ir iekārtots viens no Ukrainas bēgļu centriem. Turp labdarības kravas atveduši Latvijas pārstāvji no Rīgas Jēzus evaņģēliski luteriskās draudzes, kā arī baptistu draudzes, kuŗu pārstāv Tomass Šulcs (otrais no kreisās). Viņš šobrīd visu laiku uzturas Helmā un ir viens no galvenajiem koordinatoriem. Aiz viņa – Rolands Kalniņš. Pēteris Bikše (ceturtais no labās), bet vidū ukraiņu puisis, kuŗš dzīvoja Mariupolē, bet šobrīd palīdz koordinēt atbalstu no Polijas uz Ukrainu

Dzērām kafiju un runājam par Krievijas uzbrukumu Ukrainai. Pamazām sākām apsvērt iespēju, kā mēs praktiski varētu palīdzēt ukraiņiem. Un tā, vārds pa vārdam, līdz iedegāmies, ka ir jāorganizē palīdzības braucieni. Pēc pāris dienām mēs jau bijām pie Ukrainas robežas.

Ceļā devās pieci mikroautobusi, no kuŗiem viens palika Helmā ar diviem koordinatoriem. Otrajā busiņā brauca Pāvila evaņģēliski luteriskās draudzes mācītājs Ģirts Prāmnieks ar draudzes pārstāvjiem, bet trīs busiņi bija no Jēzus draudzes. Jāsaka paldies labdarības organizācijai “Palīdzības lapa”, kas palīdzēja piepildīt mūsu draudzes busiņus ar dažādām bēgļiem vajadzīgām lietām. Vedām arī ziedojumus no vairākām draudzēm, Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centra, biedrības “Baltijas Globālā iniciatīva”, Ozolnieku biedrības “Tuvu” un Liepājas labdarības organizācija “Tābitas sirds”.

P. Eisāns. Koordinatori redz situāciju uz vietas – kā darbojas robežsargi, Polijas nevalstiskās organizācijas un draudzes, un viņi koordinē sadarbību ar tām. Līdzko kravas tiek atvestas līdz robežai, no Ukrainas izbrauc transports, kuŗā tās iekrauj. Ļoti palīdz tas, ka pastāv plašs sadarbības tīkls ar organizācijām un kristiešu draudzēm Ukrainā. Tās palīdz mammām un bērniem sagādāt drošu patvērumu, nogādā viņus līdz robežai, bet atpakaļ uz Ukrainu dodas ar saziņotajām kravām.

R. Kalniņš. Ukraina aizņem ļoti lielu teritoriju. Jā, tur ir kara zona, tomēr pastāv iespēja turp nogādāt nepieciešamās preces, ja vien Ukrainas pusē ir cilvēki, kas ir ar mieru riskēt. Mēs redzam, ka ukraiņu tauta kopumā ir gatava riskēt, arī Ukrainas draudžu vadītāji. Dzirdēju no mūsu koordinatoriem, ka viņi no ukraiņiem saņēmuši signālu, ka pat aplenktajā Mariupolē var ievest kravas. Jā, ir riskanti, bet nav tā, ka tas ir neiespējami.

Draudzē piedzīvotais

P. Bikše. Dienas uz robežas pavadījām Polijā, Helmas baptistu draudzē, kuŗas ēka ir pārtapusi par bēgļu palīdzības centru. Šeit viņi var atgūt spēkus, pagulēt, saņemt drēbes un siltu ēdienu, kā arī saprast, ko darīt un kurp doties tālāk. Šeit mēs varējām aprunāties ar kara cietušajiem cilvēkiem. Centrā ieradās bāreņi no Ukrainas bērnamiem. Kādā no naktīm kopumā 800 bāreņi bija bēguši no kaŗadarbības zonas uz Polijas robežu. Vilcienā nav bijis apgaismojuma, lai krievu kaŗaspēks nevarētu pamānīt vilciena pārvietošanos. Bērniem bija jāpārsēžas citā vilcienā, lai turpinātu ceļu: kā viņu vilciens piebrauca, tā otrs vilciens

kopā ar bēgļiem, tāpēc dzirdējām un redzējām, cik ļoti bērnus ir emocionāli traumējušas kara šausmas. Ik pa laikam viņi modās un kļiedza, vaimanāja, knosijās, liela daļa gulēja, sarāvušies čokurā... Kāda meitenīte negribēja iet pagrabā, kur atradās ēdamzāle, jo acimredzot viņai tas saistījās ar uzliedzumiem un došanos uz pateršmi. Šķiet, visi bērni ir guvuši emocionālu traumu.

Bēgļu gaitas nav nekāda pastaiģa, un viņu stāsti ir sirdi pļoši. Atpakaļceļā uz Rīgu mūsu busiņā brauca pavecāka kundze ar savu adoptēto meitiņu. Līdz pat Rīgai meitene ne reizi neizkāpa no mašīnas. Šķita, ka viņa mūsu busiņā jutās droši un negribēja šo sajū-

R. Kalniņš: Man ir ļoti skumji, ka pasaule noraugās uz notikumiem Ukrainā kā uz tādu teātra izrādi, kur ukraiņi cīnās. Jā, mēs palīdzam, bet, līdzībās runājot, tas ir apmēram tā, ka sit vienu cilvēku uz ielas un mēs visi apkārt stāvam un sakām: re, kur tev drēbes, re, kur tev ēdiens, paņem taču to ķiveri, ko mēs tev dodam! Nu, sadod viņam!

nostājās blakus un atvēra durvis, un bērniem vajadzēja žigli pārlēkt otrā vilcienā, lai turpinātu ceļu. Šajā laikā Ukrainas kaŗaspēks uzsāka ofensīvu pret Krievijas kaŗaspēku, lai novērstu uzmanību no šī vilciena un tas netiktu sabombardēts. Neilgi pēc tam iebrucēji uzspīdzinājuši tiltu, pa kuŗu bija pārvietojies pieminētais vilciens ar bērniem. Tā kā iebrucēji speciāli nogriez bēgļiem izkļūšanas iespējas no Ukrainas ar vilcieniem, tad šim nolūkam vairāk tiek izmantoti mikroautobusi, automašīnas un kravas automobiļi.

R. Kalniņš. Helmas draudzē mēs visi gulējam vienā lielā zālē

tu pazaudēt. Satikām kādu māti, kuŗa bija pazaudējusi savu divpadsmitgadīgo bērnu. Viņa stāstīja, ka evakuācijas vilcieni ir tā pārpildīti, ka, piemēram, kupejā, kur normālos apstākļos atrodas četri cilvēki, tagad iespiežas septiņpadsmit un vairāk. Nav brīnums, ka šādos apstākļos var pazust bērns, tāpēc viņi bērniem uz rokām raksta telefona numuru un vārdu, lai būtu vismaz kaut kāda kontaktinformācija.

P. Bikše. Sieviete, kuŗu vedām uz Rīgu, stāstīja, ka neviens bērns, kuŗš bijis bombardēšanas vietās vai tur, kur notikušas apšaudes, nav bez traumām. Ļoti daudzi aiz iz-

bija raustot valodu, viņiem ir vēl arī citas nervozitātes izpausmes.

R. Kalniņš. No Ukrainas bēgļiem dzirdējām arī briesmīgas stāstus par to, ka iebrucēji brauc virsū bēgļu kolonnām ar tankiem vai bruņumašīnām.

Mums jāpatur prātā, ka cilvēks ir tāda būtne, kuŗai ir stipri jāsaņemas, lai otram darītu labu. Bet darīt kaut ko sliktu – tas ir kā ar ragaviņām, kuŗas noslīd no kalna, tiklīdz tās palaiž vaļā. Kāpēc cilvēks spēj būt tik nežēlīgs, kāpēc viņā pazūd viss cilvēcīģais?

Mēs varam vainot politiskās sistēmas, bet šādos brīžos ir ļoti sāpīgi apzināties to, kā es rīkotos ekstremālās situācijās: vai es būtu cilvēks vai mezonis? Mēs, būdami kristieši, ticam, ka katrā cilvēkā ir iedzimta tendence un nosliece uz grēku. Tādēļ mums ir jābūt modriem, lai arī mēs paši nekļūtu par mežoniem, lai mūsu sirdī nerastos zvērība un ļaunums.

Kopā spējam paveikt vairāk

P. Bikše. Vislielākais pārdzīvojums ir redzēt tās situācijas, kuŗās varam saskaņot kopīgo ar sevi un savu dzīvi. Man pašam ir divi bērni, arī Rolandam un Pēterim ir bērni, tāpēc kara šausmas, kuŗās ir ierauti bērni, mani emocionāli aizskāra visvairāk. Piemēram, šodien ziņās redzējām, ka septiņgadīgs puika viens pats ir palaists pāri robežai un dodas nezināmā virzienā.

R. Kalniņš. Man ir ļoti skumji, ka pasaule noraugās uz notikumiem Ukrainā kā uz tādu teātra izrādi, kur ukraiņi cīnās. Jā, mēs palīdzam, bet, līdzībās runājot, tas ir apmēram tā, ka sit vienu cilvēku uz ielas un mēs visi apkārt stāvam un sakām: re, kur tev drēbes, re, kur tev ēdiens, paņem taču to ķiveri, ko mēs tev dodam! Nu, sadod viņam!

P. Eisāns. Es uzaugu ar Otrā pasaules kara stāstiem. Mana mamma un tētis ir kara bērni. Man ir radnieki, kuŗi slēpa ebrejus no vāciešiem. Šie stāsti manā galvā laika gaitā bija kaut kur izplēnējuši, palikuši bērniībā. Tagad es jūtu, ka šīs mātes un tēva skaudrās atmiņas tiek uzplēstas un atsvaidzinātas. Kaŗš pļosās mums tik tuvu, un mēs Latvijā to piedzīvojām kā kopīgo traumu – caur vecāku un vecvecāku stāstiem, kas ir dzirdēti, vai arī tāpēc, ka mēs saprotam, ka teorētiski arī mēs varam tikt ierauti kaŗadarbībā. NATO sola mūs aizstāvēt, bet mēs saprotam, ka tas var nebūt tik vienkārši. Kaŗu Ukrainā mēs sajūtam daudz personīgāk nekā citus konfliktus pasaulē.

Tāpēc es saprotu cilvēku vēlmi palīdzēt Ukrainas bēgļiem visos iespējamajos veidos. Taču, kā jau minēju, svarīga ir mūsu individuālo centienu saskaņība – un tā prasa koordināciju. **Aicinu katru, kas vēlas palīdzēt, sazināties ar kādu no labdarības organizācijām, kas koordinē atbalsta sniegšanu sadarbībā ar valsts iestādēm.** Katrai organizācijai ir sava misija, sava specifika, un katrai var noderēt tieši tavas rokas, tavi talanti un resursi. Kopā mēs spējam paveikt vairāk.

Vaira Viķe-Freiberga: “Mums jābūt lojāliem Latvijai!”

“Kad kā bērns biju bēgļu gaitās, es redzēju, cik ļoti pieaugušie pārdzīvoja, ka britu spēki īsti nezināja un nesaprata, kas mēs esam par putniem un ko mēs te darām, vai mēs esam fašisti, vai kas. Tas bija ārkārtīgi sāpinoši.

Piketi pie Krievijas vēstniecības, koncerts pie Kongresu nama 25. februārī – tas ukraiņu tautai atgādina, ka pasaule ir sarežģījusi tos briesmu darbus, ko Krievija ir veikusi pret savu brāļu tautu. Pasaule atzīst Ukrainas taisnību, pasaule ir viņu pusē. Es domāju, ka tas ukraiņu tautai ir nozīmīgi, tāpēc mums ir vērts to izrādīt publiski un lielā skaitā, kā tas notika, piemēram, koncertā. Paldies visiem, kuri tur piedalījās! (..)

Es sazinos ar ļaudīm no visas pasaules dažādās nevalsts organizācijās. Mēs gudrojam, kā varam principiāli formulēt to absurdu un netaisnību, kas tiek darīta Ukrainas tautai. Vakar vienā savā uzrunā es sevišķi vērsos pret Apvienoto Nāciju Orga-

nizācijas absolūti neadekvāto, novecojušo struktūru, kas Krievijai dod veto tiesības. ANO ir pilnīgi bezspēcīga un nevarīga, jo Drošības padomē Krievijai ir pastāvīga vieta un tā šobrīd groteskā veidā pat tajā prezidē. Protams, viņi noraidīja šo nosodījumu paši sev. Tās ir formalitātes, bet starptautiskā plāksnē tām ir sava nozīme. (..)

Ja Apvienotajām Nācijām ir kaut kāda nākotne, viņām ir jāizslēdz Krievija no Drošības padomes. Ja Ķīna protestē, tad ir jāiet pāri šiem protestiem, varbūt pat jālikvidē šī Drošības padome. Tas būs sāpīgi Anglijai un Francijai, es nezinu, ko amerikāņi par to domās, bet šī sistēma nedrīkst pastāvēt, jo, tā kā vienmēr viss bijis atkarīgs tikai no lielvalstu lēmumiem un rīcības, šī padome paralizē ANO kā instrumentu, kas varētu ieviest pasaulē kaut kādu taisnību. (..)

Atcerieties pirmām kārtām būt pateicīgi paši par savu valsti,

nezākāt to un savus tautiešus aizmazākā iegansa. Mums ir daudz ko darīt, lai mēs tuvotos augstākiem, piemēram, skandināvu, dzīves standartiem. Raudzīsimies, kur mums kā valstij ir vājie punkti, neatrisinātas situācijas, atrotīsim piedurknes un ķers-

mies pie darba, lai nostiprinātu savu valsti, jo tieši valsts vājums ir mūsu vislielākais drauds. Paldies Dievam, mums draudi nav uzlidojumi no gaisa, bet cilvēku ticības un patriotisma trūkums savai valstij. Es to lūgtu atcerēties: mums visiem ir jābūt lojā-

liem Latvijai, citādi mēs nevaram cerēt izdzīvot.”

Kā saglabāt mieru sevī?

“Es teikšu kā psiholoģe: ja ir pavisam trāki, paņemiet papīra tūtu, pielieciet pie deguna un mutes, dziļi paelpojiet kādu minūti – slāpekļis nomierinās.

Skatoties ziņas, es arī apraudos, bet ir jāsaprot, ka tas nenotiek pie mums. Man arī Ukrainā ir cilvēki, par kuriem es personīgi domāju, piemēram, Viktors Juščenko un viņa kundze, ar kuriem esam rēgulāri kontaktā. Tā kā Putins runā par tīrīšanām un kā viņš ir rupji nozākājis likumīgi ievēlēto Ukrainas valdību, es ļoti baidos par viņu dzīvību.

Bet, domājot par Latvijas drošību, mums tiešām šobrīd nav jāslēpjas pagrabos, kā tas ir ukraiņiem. Mēs esam sētas otrā pusē, brīvās pasaules pusē.”

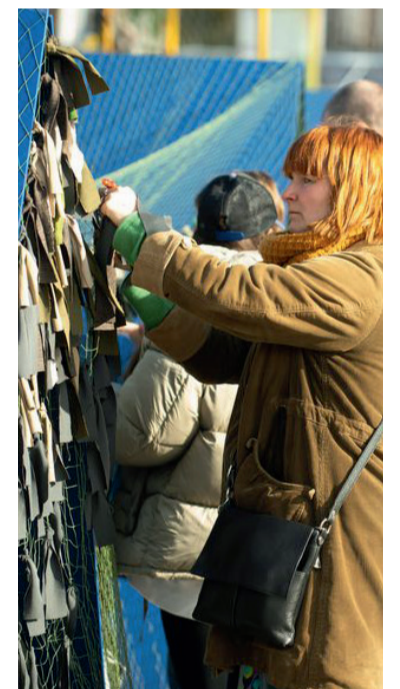
(No V. Viķe-Freibergas intervijas sieviešu žurnālam IEVA š. g. martā.)

Latvijas sievietes darina maskēšanās tīklus Ukrainai

Nu šī akcija izpletusies pa visu Latviju. Piemēram, Rojā ar iniciatīvu piedalīties tīklu darināšanā savas gleznošanas pulciņa dāmas uzrunāja **Daiga Brinkmane**, mūsu apgāda “Laika grāmata” māksliniece. Daiga stāsta: “Dāmas bija ļoti atsaucīgas, Rojas kultūras nama vadītāja Dace Broka tūlīt atvēlēja telpas. Tīklus iedeva zvejnieki – uzņēmumi “Līcis 93”, “Irbe”. Milzīgi lielu

tīklu atveda Ervīns Vilciņš. Brīvprātīgie tīklu pinēji čakli darbojas – griež lupatiņas, pin. Palīgā nākuši Valdemārpils Jaunatnes iniciatīvu centra “Sava vieta” ļaudis, Kaltenes muzeja filiāle un Tiņģeres muižas rokdarbnieces. Audumus atveda no Mērsraga, no Rojas iedvesmojusies arī Kuldīga.”

Svētdien Rojā notika koncerts. Publika klausījās, vienlaikus plē-

šot un griežot audumus, pinot maskēšanās tīklus, bet arī neaizmirstot aplaudēt...

Šādu tīklu darināšanas akciju sāka tērpu māksliniece Ieva Ādamsonne, kuŗa aicinājusi ikvienu brīvprātīgo piedalīties akcijā “Elīza”, kuŗā, solidarizējoties ar sievietēm Ukrainā, tiek sieti maskēšanās tīkli, kas šobrīd ir ļoti nepieciešami. Šādi maskēšanās tīkli ir viena no lietām, kas šobrīd ir akūti nepieciešami Ukrainas kaŗavīriem ne tikai, lai liktu uz uzkabēm, maskētu mašīnas, bruņutehniku, bet arī, lai aizsegtu humāno preču kravas. Akcijas nosaukums “Elīza” radies no pasakas par meŗa gulbjiem, kuŗā tika pīti nātru kreklī, lai naktī brāļi nepārvērstos par gulbjiem. Latvijā radītie maskēšanās tīkli ir jau kļuvuŗi par vienojoŗu simbolu ne tikai vairākām tautām, bet arī atbalstam ciņā par Ukrainas brīvību.

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

AĪDA NIEDRA
Dzīves gājums

Esmu dzimusi 1899. gada 23. martā, Tīrzas pagasta Āžu krogā, kā krodzinieka meita. Jau nākamajā gadā mans tēvs šo krogu ir pametis un pārgājis turpat otrpus ceļam paša jaunuzceltajā jaunbūvē uz viņa tēvam Ancim Niedram piederošā zemes gabala un tur iekārtojis tirgotavu. Mans tēvs ir bijis Liel-Brantu saimnieka Anča Niedras ģimenē jaunākais dēls un savas ļoti spīvās mātes acu raugs, kuŗa viņu nemitīgi skubinājusi pakāpties augstāk un sūtījusi arī draudzes skolā, kur tēvs iemācījies vāciski, iecienījis grāmatas un bija kļuvis labs rakstu pratējs. Tanī pašā pagastā viņa mātes brālim Īndranam piederējušas divas tirgotavas un viņš pieņēmis manu tēvu par mācekli, bet māte atkal skubinājusi pakāpties augstāk, un tēvs kļuvis par Āžu kroga nomnieku. Tanīs gados pagastā norisinājušās stipras garīgas kustības, aizgājuši pirmie tīrzmāliešu studenti uz augstskolām, mājās palikušie kopuši savu garīgo dzīvi, dziedādami koŗos un spēlēdami lugas brīvā dabā, un arī mans tēvs piedalījies šinīs izrādēs, pats daudz lasījis un aiz sevis atstājis uzrakstītas atziņas. Vēl Āžu krogā būdams, viņš ir apprecējis kaimiņu Galgauskas pagasta muižas dārznieka māsu Almu Lazdiņu, staltu un nīpru jaunavu, kuŗai gan grāmatas neinteresējušas, to tiesu viņai patīkusi dzīves spīdēšana un augšupēja. Kopā bija sagājuši divi pilnīgi nevienādi cilvēki, kas savā dzīvē nekad pilnīgi neizlīdzinājās. Lai kā gājumā pēc mana tēva nāves un Latvijai aizgrimstot, kad māte bij kļuvusi pilnīga vientule, arī viņa bij sākusi pieķerties grāmatām.

Māte man stāstīja, ka mani vēl auklējumu, pēdējā Āžu kroga gadā uz sadziedāšanos vai lugu mācīšanos sanākuši apkārtnes tīrzmālieši nēsājuši pārmaiņus uz rokām "lielajā" kroga galā, dziedājuši un dejojusi. Un tēvs manās kristībās izvēlīs alus mucu uz ceļa, iespraudis steķos un ļāvis katram gaŗābraucējam padzerties dienai par godu.

Atstājis krogu sanaidošanās dēļ ar baronu un kļuvis tirgonis, tēvs divas reizes gadā brauca uz Rīgu iepirkties un veda preces vezumos pa zemes ceļu, lietodams linu vedēju-saimnieku pajūgus. Šie braucieni un mantu vezumi un tālā Rīga mani kārdināja, kaut gan biju mazule. No Rīgas tēvs arvien atveda pa grāmatām un turēja tās ieslēgtas savā skapī. Šīs grāmatas bija vācu valodā, jo krieviski tēvs neprata un arī nevēlējās ielauzīties. Kad jau pati biju ievingrināta lasīšanā, kādā izdevīgā brīdī, kad skapis bij piemirsts vaļā, neaizslēgts, es izburtoju, ka tēvs lasīja vāciski pārtulkotu Tolstoja Kreicera sonātu. Tēvamāte man nomira, mazai esot. Žigla vecenīte, žiglu notvērēja un apsvērēja skatu, un tauta melsa, ka viņa mācējusi arī burt. Atmiņā palicis viņas nāves

brīdis; tēvs viņu turēja augsti paceltu rokās kā mazu bērnu, un viņa rokās viņa arī nomira, sava vismiļākā dēla turēta. Mana mātes māte nebija ne tik spīva, ne lepniņa, jo bija pazaudējusi savu brīvās saimnieces stāvokli jau pirmajos laulības gados, kad barons viņas vīru bija izlicis no sētas un paņēmis pie sevis muižā par kuŗieri, viņas trīs dēlus pataisīdams par dārzniekiem un meitu – manu māti iekārtojams par saimnieces palīdzi. Mātes māte bija liela tautas dziesmu un teiku teicēja un arī dabas ārste, jo labi pārzināja un ticēja meža un lauka stādu, ziedu un sakņu un lapu dziedinošiem spēkiem. Pie viņas

nāca un brauca ļaudis no liela tāluma, un viņa visiem palīdzēja. Man patika mātes mātes teikas un dziesmas, bet viņa reti Tīrzā iegriezās. Es savu pagastu ļoti mīlēju, kļīdu un klaiņoju pa zemnieku sētām jebkuŗā dienas laikā tiklīdz jau biju iemācījusies lasīt. Es iegāju gan saimes, gan saimnieku istabās, parakņājos grāmatu plauktiņā, tāds bija visur, un atradusi vēl nepazītu grāmatu, paņēmu, izgāju ārā un turpat dārzā pie ābeles vai celiņa malā notupos vai nometos un steigā izlasīju iegūto stāstu vai pasaku, vai kādu reliģisku sacerējumu. Sajūtas par Dievu man toreiz bija ļoti dziļas un tās nav mani atstājušas visu mūžu, bet ar savu Dievu es dzīvoju vientulībā, kā toreiz, tā tagad. Tēvs mani reizi vai divas reizes gadā aizveda uz baznīcu, bet es vislabprātāk stāvēju, piespiedusi vaigu baznīcas mūrim, ārpusē. Tā es augu. Neviens man nepārmeta klaiņošanu pa svešām istabām, ne grāmatu tveršanu pa svešiem plauktiem, jo mana pagasta gals pazina Niedras Jāņa meitenes-grāmatnieces. Gada tirgos arī es pati

pirku grāmatas no lubiniekiem, izlasīju mājup iedama un turpat pametu ceļa grāvi. Tēvs ar mani bieži vakaros sarunājās pat līdz vēlai nakts stundai, kad abi sēdējām pie aŗēnu tējas trumuļa. Laikam viņam vajadzēja saunas biedra. Viņš stāstīja par paša izlasītiem rakstniekiem, arī par franču revolūciju, jo ļoti ienīda vācu baronus. Viņš nebija mērķtiecīgs pelnītājs savā veikalā, ne arī šī veikala paplašinātājs, bet bij ļoti godīgs tirgonis, un mūsu ģimenei ienākumu pietika. Iesaiņodams pirkumus, viņš ar pircējiem vienmēr sarunājās par laikrakstiem, par Rīgu, par gubernatoru un par skolām. 1905. gada

kur biju nodota laikam manas mātes vīzības dēļ. No draudzes skolas es iekļuvi Uttendorfas privātā ģimnāzijā Madonā un tur paliku divus gadus. Atkal lasīju grāmatas. Te gan jau mācījos franču un latīņu valodu, ļoti iegrīmu vēsturē, sajūsminājos par grieķiem un romiešiem un t. i., bet tad pēkšņi šinī jūklī savos krievu valodas klases darbos sāku rakstīt par latviešu senatni, kas nepatika manai skolotājai, bet es iespītējos un ar vienu grūdienu biju atpakaļ pie Tīrzas zemnieku sētām, pie sava pagasta cilvēkiem un pie viņu dzīvošanas. Iesākās Pirmās karaš. No Madonas es aizgāju uz Cēsīm Neijas ģimnāzijā. Te jau sāku dzejot un rakstīt prozas gabaliņus, kaut gan paši pirmie mēģinājumi bij sākusies jau manu piecu gadu vecumā. Turpināju lasīt. Aprīnoju Puškinu, Ļermontovu, Heini, Ronsāru... Lasīju frančus – Zolā, Balzaku, to tiesu krievu autori nepatika, it sevišķi Dostojevskis. Drūmi, jūklīgi. Ļoti patika latviešu dzejnieks Edvarts Virza.

Manā Cēsu laikā sāka brukt Krievijas varenība. Izcelās revolūcija, mūsu zemi pārstaigāja gan krievu, gan vācu armijas, un tad sākās mūsu tautas cīņa par neatkarīgas Latvijas valsti.

Es devos tēvam līdz uz Rīgu pie brāļa, kuŗš bija iesaukts brīvības cīnītāju pulkos, un no Rīgas atpakaļ vairs neatgriezās ne tēva mājā, ne arī Cēsīs skolā. Tādu manu izrīcību tēvs man ilgi nevarēja piedot, bet es tomēr paliku galvaspilsētā pie laikrakstu redakcijām un grāmatu izdevniecībām un sāku meklēt darbu, tikai ne šinīs manis apbrīnotajās vietās, jo gribēju būt pilnīgi neatkarīga un brīva kā putns, kas nāk un atlaižas, kad grib. Es biju nolēmusi un gribēju būt rakstniece. Es gan vēl kādu brīdi domāju par augstskolu, bet tad šīs domas pametu, it kā šķērsli manai rakstnieces nākotnei. Es darbu atradu, pelnīju sev maizi un sāku meklēt saskarsmi ar rakstniekiem. Iepazinos ar Edvartu Virzu, Viktoru Eglīti un Antonu Austrīņu un devu savus uzrakstītos dzejoļus laikrakstam *Latvijas Kareivis*, kas tos iespieda. 1924. gadā Golta apgāds izdeva manu pirmo dzeju krājumu *Erosa Elēģijas*. Ap to galvaspilsētā sacelās valodas un pārrunas, bet es domāju, ka tā bij laba dzeja. Starpbrīdī līdz manām nākamajām grāmatām es dzīvoju, krājas atziņas par mākslu, politiku, mīlestību, draudzību un darbu. Es arvien kaut kur steidzos, kaut ko gūstīju un meklēju pamazām sāka slāņoties pieredzējumi.

1927. gadā *Grāmatu Drauga* apgādā iznāca mans pirmais romāns "Sarkanā vāze" un ieguva plašu publiku. Tam sekoja vēl daži līdzīgi romāni. Laiks gāja. Nāca pārmaiņas. Bij izbeidzies kāds valsts Satversmes posms. Saeimā neauglīgi cīnījās neskaitāmas politiskās partijas, visi

mīdijās uz vietas. Mani šinī laikā atkal stiprināja sensenā latviešu zemnieka dzīvošana, pieminot, cik stipras bijušas sētas visos brīvības cīņu laikos, turēdamas vissmagāko slodzi un neizputēdamas. Ar savu rakstnieces darbu es atkal atgriezjos tur. Es šinī laikā apprecējos ar tiesnesi Vol-demāru Salmiņu. Anša Gulbja izdevniecība izdeva manu romānu *Pie Azandas upes* un Rapa manu otro dzeju krājumu ar bālo nosaukumu *Dziesminiece*. Tanī es vēltīju dažus dzejoļus valstsvirnam-patriotam Kārlim Ulmanim. Pienāca 15. maija apvērsums. Es šo apvērsumu apsveicu, kā grimstošais apsveicu savu glābēju. Mani žilbināja latvietības nostiprināšanās. Es jutos gandarīta, latviskā Latvijā bij pacēlusies. Šis valstsvara Kārļa Ulmaņa nopelns ir milzīgs, ar to vēl joprojām dzīvo tauta aiz dzelzs aizkara un bēgļi arī te. Pēc 15. maija iznāca vairāki mani romāni – *Ciema Spīgana*, *Sieva*, *Anna Dzilna*. Es rādīju zemnieku dzīvi un cīņas un spodrināju mūsu valodu. Tā urbos no jauna tīrzmāliešos kā savā bērībā. Kultūras Fonds godalgoja *Annu Dzilnu* un *Sievu*. Bet tie romāni vēl joprojām bij tikai meklējumi. Pēdējos patstāvības gados man atkal iegribējās pastaipīt apvēršņus, bet tad jau tuvojās Otrais karaš, un šis karaš aizvilka visus apvēršņus melnā naktī, izdzēsa Latvijas neatkarību, aizrāva sev līdz pašai dzīvīgo patriotu, valsts prezidentu Kārlī Ulmani, iebruka krievi, slepkavoja tautu un, viņiem aizbēgot, iebruka savukārt vācu Hitleris, slepkavoja no jauna, un arī viņu piespieda aizbēgt. Bet līdzī viņam bija jābēg arī man un manai ģimenei, jo nāve pie krievu impērijas pārstāvjiem – krievu marksistiem rādījās neizbēgama. Tā mēs aizbēgām uz to zemi, kuŗas rakstniekus esmu cienījusi, bet ne šīs valsts politiku, kas Latviju apspieda un nicināja vienādi ar Krieviju. Aizbēgdami mēs nebūt nezīnājām, kas ar mums notiks vācu nometnēs, bet mēs bēgām ar cerību, ka sabiedroto karašpēks mūs paglābs un atbrīvos. Tā arī notika. No Vācijas dzīves mūs paglāba Amerika. Mēs sākumā dzīvojām Oregonas pavalstī, bet kad mans vīrs nomira, es ar dēlu pārcēlos uz Kaliforniju un tagad dzīvoju saulainajā Klusā okeāna piekrastes pilsētiņā Santa Monikā joprojām strādāju savu literāro, savu rakstnieces darbu. Gadu no gada esmu kļuvusi skarbāka, esmu ieguvusi savā darbā smalku ieroci – ironiju, bet tomēr man jāatzīstas, ka es joprojām ticu draudzībai un mīlestībai un darba varenīem spēkiem un cilvēces augšupējai. Un es ticu Latvijas valsts neatkarības atjaunotnei Eiropas valstu savienībā.

No "Pašportreti", sast. Teodors Zeltiņš. Grāmatu draugs, 1965

Aicinām piedalīties!

Latvijas Universitāte ar Izglītības un zinātnes ministriju un Latviešu valodas aģentūras atbalstu organizē Latviešu valodas un kultūras vasaras skolu diasporas jauniešiem.

Sakarā ar esošo pandēmiju pasaulē, kas ierobežo ceļošanas iespējas un nav paredzams, kāda būs situācija vasaras skolas norises datumos, nolemts, ka arī šogad vasaras skola tiks organizēta attālināti, izmantojot kādu no tiešsaistes platformām.

Dalībnieku vecums no 17 līdz 35 gadiem.

Vasaras skolas norises datumi: **2022. gada 12. jūlijs – 25. jūlijs**

15:00 pēc Latvijas laika, A0-A1 latviešu valodas līmenis (Ameri-

rika, Eiropa);

15:00 pēc Latvijas laika, B1 latviešu valodas līmenis (Amerika, Eiropa)

27. jūlijs – 9. augusts

9:00 pēc Latvijas laika, A0-A1 latviešu valodas līmenis (Āzija, Austrālija, Eiropa);

9:00 pēc Latvijas laika, A2 latviešu valodas līmenis (Āzija, Austrālija, Eiropa)

Vasaras skolas dalībniekiem latviešu valodas mācības tiek nodrošinātas bez maksas.

Grupā paredzēts līdz 13 dalībniekiem.

Plānojam, ka būs trīs grupas: bez priekšzināšanām (A0-

A1 līmenis), ar minimālam (A2 līmenis) un labām latviešu valodas zināšanām (B1 līmenis).

Piesakoties ir jāaizpilda pieteikuma veidlapa un jāuzraksta motivācijas vēstule.

Pieteikumus pieņemam līdz 2022. gada 20. aprīlim.

Ja dalībnieki vēlas, par atsevišķu samaksu tiek piedāvātas kultūras un mākslas un ekskursija.

www.latvianlanguage.lu.lv atradīsiet plašāku informāciju par Latviešu valodas un kultūras vasaras skolu 2022 diasporas jauniešiem (datumus, programmu, pieteikuma veidlapu).

PBLA Izglītības padomes paziņojums

Pasaules Brīvo latviešu apvienības Izglītības padome (PBLA IP) un Latviešu valodas aģentūra (LVA) izsludina konkursu diasporas latviešu skolu un izglītojošu pasākumu atbalstam 2022. gadā valstīs ārpus Eiropas. Finansējumu piešķir LVA no Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta programmas "Valsts valodas politika un pārvalde". Finansējumam aicinām pieteikties latviešu skolas ASV, Kanadā, Austrālijā un Dienvidamerikā.

Šogad latviskās izglītības atbalstam pasaulē ārpus Eiropas ir pieejami 44 820 EUR latviešu nedēļas nogales skolām un vasaras vidusskolām (mācību procesa un darbības atbalstam), kā arī 37 800 EUR izglītojošu pasākumu nodrošināšanai (klātienē vai attālināti semināri, kursi, meistarklases, konferences).

Līdzekļus minētajiem pasaules reģioniem administrēs PBLA, pamatojoties uz līgumu, kas noslēgts ar LVA. Līdzekļu sadali veiks PBLA IP Finansējuma komisija, vadoties pēc konkursu nolikumiem, kas publicēti LVA mājaslapā www.valoda.lv un

PBLA mājaslapā www.pbla.lv/izglitiba. Pieteikšanās vienam konkursam neizslēdz pieteikšanos otram.

PBLA aicina iepazīties ar abu konkursu nolikumiem un pieteikumus finansējumam elektroniski iesniegt līdz **2022. gada 18. aprīlim**. Pirms pieteikšanās lūdzam vērgi iepazīties ar konkursu nolikumiem.

Pieteikuma anketa **diasporas skolu finansējuma konkursam:** <https://saite.lv/SpX>.

Pieteikuma anketa **izglītojošu pasākumu finansējuma konkursam:** <https://saite.lv/fsp>.

Saskaņā ar nolikumiem, Finansējuma komisija apkopos pieteikumus un veiks finansējuma sadali līdz 2022. gada 2. maijam, slēdzot līgumus ar mītnes zemju centrālajām organizācijām: ALA (ASV), LNAK (Kanada), LAAJ (Austrālija). Valstīs, kurās centrālās organizācijas nepastāv, līgumi tiks slēgti ar skolu vadību. Atskaite par saņemtu finansējumu izlietojumu ir jāiesniedz līdz 2021. gada 21. novembrim.

Raits Eglītis,
PBLA izpilddirektors

LATVIEŠU VALODAS UN KULTŪRAS VASARAS SKOLA 2022

Latviešu diasporas jauniešiem (no 17 līdz 35 gadiem)

Apgūsti latviešu valodu 2 nedēļu laikā!

ATTĀLINĀTI 12.07. - 25.07. / 27.07. - 9.08.

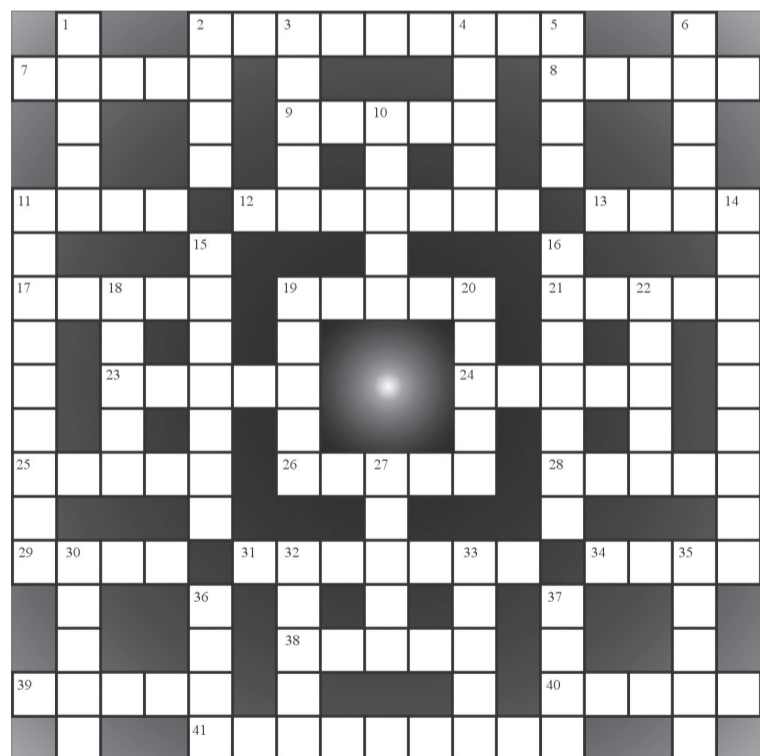
Piesakies: <https://www.latvianlanguage.lu.lv/>

Vasaras skolu jau ceturto gadu organizē:

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Līmeniski. 2. Sanitāri pasākumi lipīgu slimību izplatīšanās novēršanai. 7. Pilsēta Francijas dienvidrietumos. 8. Saules sistēmas planēta. 9. Lieli dekoratīvi dārzeņi. 11. Sala Indonēzijā. 12. Kādas valsts pārstāvji, kurus sūta uz citām valstīm ar speciāliem uzdevumiem. 13. Gaisa mitruma kondensāts. 17. Apdzīvota vieta Valmieras novadā. 19. Latviešu dziedātājs (1907-1987). 21. Žirafu dzimtas dzīvnieks. 23. Apdzīvota vieta Ogres novadā. 24. Gudrības un kaŗa mākslas dieviete sengrieķu mitoloģijā. 25.

Sievietes vārds (*septembr.*). 26. Ražas novākšana Kubā. 28. Raksts, ar kuŗu banka paziņo par naudas pārskaitīšanu. 29. Latviešu rakstnieks (1885-1945). 31. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 34. Angļu jūrasbraucējs (1728-1779). 38. Aina. 39. Saules dievs ēģiptiešu mitoloģijā. 40. Franču rakstnieks (ap 1494-1553). 41. Neatklātas.

Stateniski. 1. Sagriezti un izžāvēti kokosriekstu kodoli. 2. Itāliešu gleznotājs (ap 1436-1478). 3. Kāpostu dzimtas eļļas un lopbarības augi. 4. Valsts

Eiropā. 5. Zodiaka zvaigznājs. 6. Cilvēks, kas pretendē uz izsmalcinātu gaumi, manierēm. 10. Upe Rietumeiropā. 11. Latviešu rakstniece, dzejniece (1861-1933). 14. Krokodilu kārtas dzīvnieks. 15. Smagās kavalērijas bruņas. 16. Debess ķermeņi. 18. Airi. 19. Īss, jautra satura priekšnesums. 20. Ventas pieteka. 22. Lopkopji Mongolijā. 27. Dažās Tuvo Austrumu zemēs izplatīta vīriešu galvassega. 30. Apdzīvota vieta Saldus novadā. 32. Pārdrošs pasākums. 33. Uztvert rakstu zīmes. 35. Lačsomainis. 36. Plaša mēroga gadatirgus. 37. Daņu fiziķis (1885-1962).

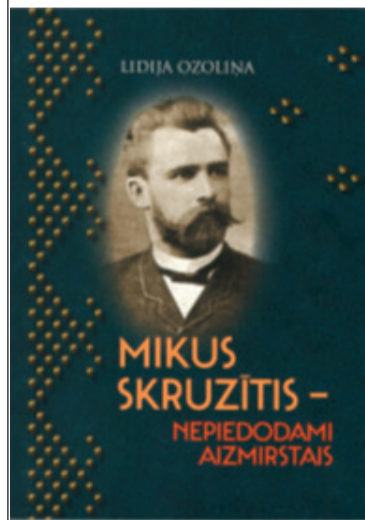
Krustvārdu mīklas (Nr. 10) atrisinājums

Līmeniski. 5. Trausls. 8. Muskats. 10. Krape. 11. Trauma. 12. Jukona. 13. Barkarola. 14. Pirita. 16. Sasiet. 18. Adele. 19. Stirpas. 22. "Salambo". 25. Tranzīts. 26. Karabīne. 28. Resursi. 30. Aste. 32. Nesen. 33. Tunisa. 36. Dalasa. 38. Barselona. 39. Pikaso. 40. Vistas. 41. Alibi. 42. Estētes. 43. Olstera.

Stateniski. 1. Batumi. 2. Istaba. 3. Esejas. 4. Barkas. 5. "Tartifs". 6. Skarbas. 7. Karamele. 8. Melones. 9. Sanremo. 15. Tarantuls. 17. Asambleja. 20. Torte. 21. Anīss. 23. Airis. 24. Binde. 27. Pastelis. 28. Raudive. 29. Inertas. 30. Antonio. 31. Sasmaka. 34. Imanta. 35. Aborts. 36. Davosa. 37. Listes.

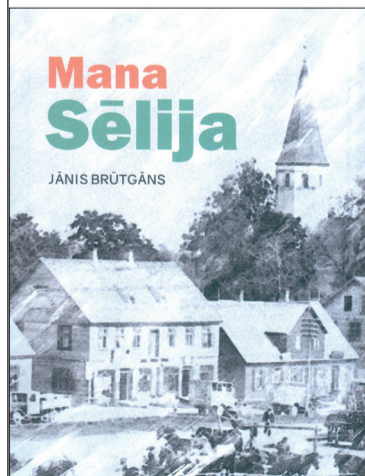

LAIKA GRĀMATA PIEDĀVĀ

Lidija Ozoliņa.
MIKUS SKRUZĪTIS – NEPIEDODAMI AIZMIRSTAIS

Grāmata ir par dižo Sēlijas dēlu, spožu, bet piemirstu jaunlatvieti Miku Skruzīti un viņa laikabiedriem. Mikus Skruzīša darbs "Sēļi, Kurzemes augšgala senči" ir pirmais un augsti novērtētais pētījums par Sēliju un tās ļaudīm. Viņa dzīve un sabiedriskā rosība jau 19. gs. vidū pieteica sēļu zemi kā novadu ar senu un bagātīgu kultūru, savām tradīcijām un tiesībām uz savu identitāti.

Jānis Brūtgāns.
MANA SĒLIJA

Grāmatas autors Dr. med. vet. Jānis Brūtgāns dzimis Sēlijā un dzimtā novada vēsturi, kultūru, dižos novadniekus Veltu Tomu un Jāni Jaunsudrabiņu godājis visu mūžu. Autors, stāstot savas bērnības atmiņas, uzzīmē bagātīgu un autentisku Sēlijas dzīves ainu aizv. gs. 30. – 60. gados

www.laikagramata.lv

IN MEMORIAM

GUNĀRS JANAITIS

1934. gada 18. decembris – 2022. gada 11. marts

Pietiek minēt vienu vien viņa darbu, lai fotomeistaru Gunāru Janaiti ierindotu Latvijas vēsturei nozīmīgu cilvēku pulkā, – tas ir viņa mūža lielais veikums, izglābjot, atjaunojot un padarot mums visiem pieejamu vēsturisko Viļa Rīdznieka oriģināl-foto "Latvijas valsts pasludināšana 1918. gada 18. novembrī". Šis unikālais foto, vienīgais, jebšu Rīdznieks jau arī bija vienīgais fotogrāfs, kas iemūžināja mūsu valsts tapšanas brīdi, tagad gluži pašsaprotami tiek prezentēts Latvijas Valsts svētkos it visur – kā Tēvzemē, tā tālās latviešu mītnes zemēs. Gunārs to burtiski izvilka, nē, par savu naudu izpirka no slēpņa un padarīja pieejamu visai tautai. 1989. gada septembrī, paša Meistara Janaiša rokām atnesta, tā tika novietota izstāžu zālē "Arsenāls". "Es nevēlējos pieļaut, lai relikvija nokļūtu vai zustu, jo juku laikos var visādi gadīties. Mani neatstāja sapratne par bildes nenosakāmo vēsturisko vērtību Latvijai."

Jā, tāds viņš bija – ļoti principiāls un stingrs vīrs, kas kalpoja tikai un vienīgi augstākai idejai. Nebaidoties ne no pretstāves, ne no jēl kādiem šķēršļiem. Vīrs, kas nepazīna bailu. Izrādās – jau kopš bērnības. Gunāra biogrāfijā ir kāds drāmatisks fakts, kas to apliecina. 1949. gada 25. martā, būdams 14 gadus vecs pusaudzis, viņš uzņēma savā dzīvē pirmo vēsturisko foto, izrādās – arī unikālu. Tas ir izstūto latviešu vilciena sastāvs Auces stacijā.

Viss sākās ar to, ka tā šausmīgā gada 23. martā Auces pamatskolas 7. klasē pēkšņi mācību stundas laikā ienāca trīs vīri nosmulētos aītādas puskažociņos ar automātu kaklā un prasīja, kuŗa te ir Zemīte Mirdza? Klases vecākā, mierīga meitene, kas sēž pie loga pirmajā rindā. "Nāciet mums līdzi!" – un meitene tiek aizvesta. Militārās mācības pasniedzējs saka – viņa nākot no buržuāziskām aprindām, no kuŗām jāattīra sabiedrība. "Un tu neko nevari darīt! Tāda bezspēcība! Es nolēmu, ka vajag, vajag nofotografēt vilcienu, ar kuŗu viņu ved prom.

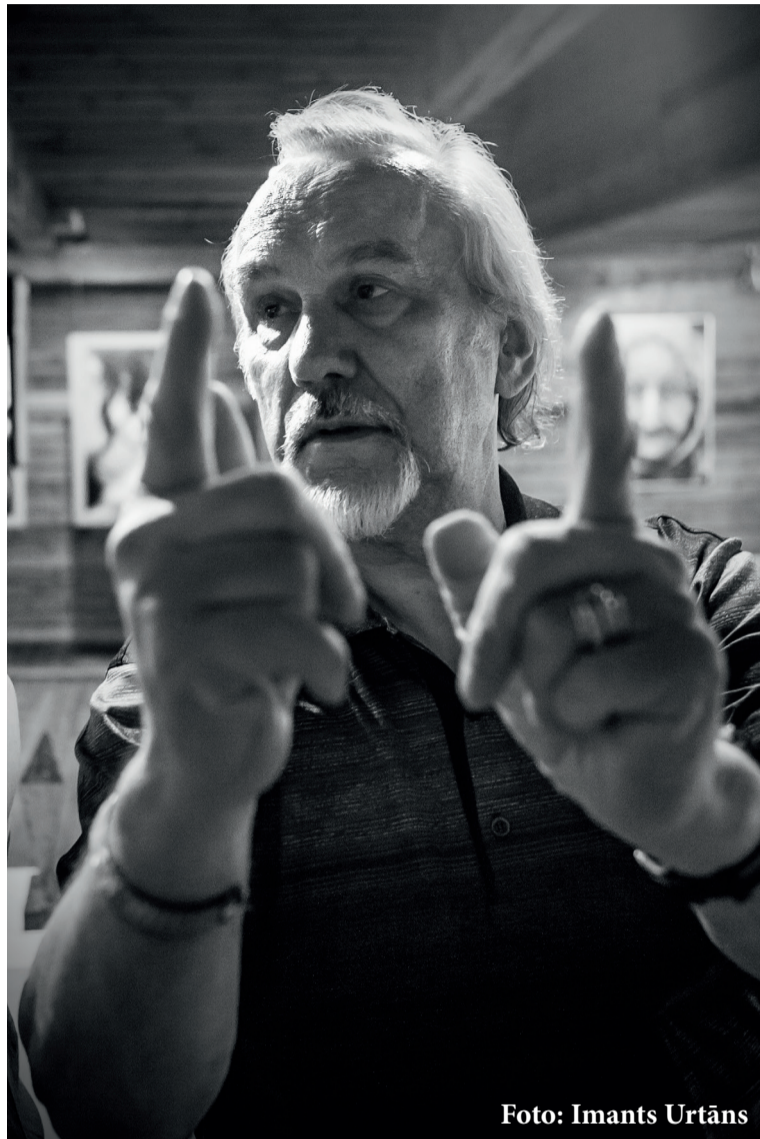

Foto: Imants Urtāns

Uzzināju, ka vilciens aties 25. martā pulksten divpadsmitos. Bet aparāta man nav. Bet manā klasē bija zēns, vārdā Sīpols, un viņam bija 6x9 cm Kodak plēšu kamera. Aizņēmos. Nopirku filmu. Tur bija grantsbedres aiz priedēm. Māsu, kuŗai bija četri gadi, noliku par sargu. Ja kāds nāk, viņai bija vienkāršs uzdevums – klepot." Tā tapa fotogrāfija. Gunārs: "Tas atstāja neizdzēšamu iespaidu. Es sāku apjaust, ka arī ar fotografiju var ko iespaidot. Tā ir stipra lieta."

Acīmredzot tas arī bijis stiprais pamats visai turpmākajai dzīves izvēlei. Laimīgais Gunārs! Jau 14 gadu vecumā dabūjis zem kājām pamatu savas esības jēgai un saturam, kas ļāvis droši iet uz priekšu un gūt piepildījumu. Un panākums.

grāfs Gunārs Janaitis – tas jau ir vēsturiski nostiprinājies jēdziens. Gluži kā sava isteni trauksmainā laikmeta notikumu un personību dokumentētāja Viļa Rīdznieka vārds. Jau vismaz pusgad-simtu arī Gunāra Janaiša sniegums pastāv kaut kur mūsu apziņas telpā, domājot par Latvijas kultūras dzīvei nozīmīgiem tēliem, personību atveidiem, saglabātām, laika ritējuma nepielūdzamībai atņemtām sejām..."

Par sejām. Gunāra Janaiša personību tuvplāna portreti ir īpaša un nepārspēta vērtība. Viņam piemita sevišķa spēja atklāt un piefiksēt īsos, trauslos mirkļus, kad cilvēks ir atvēris dvēseli un ir paties, patiešām paties, īsts. Tādas viņa portretējums ir Velta Toma, Veronika Strēlerte, Regīna Ezera, cienjami profesori, akadēmiķi, mākslinieki. Sievietes Gunāra portretos ir tik skaistas, visos vecumos... Viņš milēja sievietes, prata būt draugs.

Man bija gods būt Gunāra draugam. Vispirms, laikraksta *Literatūra un Māksla* laikos, Gunārs bija mans "darbaudzīnātājs". Ļoti stingrs, prasīgs, tiešs, citkārt, likās, pār mēru... Atskatoties tagad, apjaušu, ka viņš bijis viens no iekšējākajiem un saprotošākajiem cilvēkiem, ko nācies sastapt. Apjaušu arī, ka vairs nebūs telefonsarunu, ne Pārdaugavas tikšanās, ne kopīgo braucienu, kad pazuda laiks un dzīves sūkumi. Tik daudz palika neizrunāts, neiznāca pateikt "paldies par tavu draudzību!" Ļoti skumji. Kaut kā likās, ka varēšu aizbraukt vai vismaz piezvanīt vienmēr...

Lai Tev, mīļais draugs, Tur labi!

Visdziļākie līdzjutības apliecinājumi visiem, kam Tevis pietrūks!

Ligita Kovtuna

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu! **Palīdz! Ziedo!**

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:

AS "Citadele banka"

Konts: LV94PARX0015211160001

SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:

USA CITIBANK, N.A., NEW YORK

Konts: 36392149

SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas www.liktenadarzs.lv

LIKTEŅDĀRZS

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
  - Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
  - Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM:**
- 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU ĻUDINĀJUMS:**
- **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju

varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-internet>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

nr.: LV80UNLA0050016243516,

ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:

Biedrības *Laiks-BL* kontā –

SEB Banka,

nr.:LV60UNLA0050018705154

SPORTS SPORTS SPORTS

LATVIJAS RATĪNKĒRLINGA
KOMANDA IZCĪNA
DEVĪTO VIETU.

Latvija – ASV 7:8

Latvijas ratīnkērlinga komanda zaudēja ASV komandai. Pirmajā endā Latvijai izdevās nozagt vienu punktu un sākt šo spēli uz pozitīvs nots. Otrajā endā meistarība amerikāņu pusē, un rezultāts jau 1:2. Bet trešajā endā Latvijas komanda spēja izlīdzināt rezultātu 2:2.

Ceturtajā endā Latvijas komanda pieļāva daudz kļūdu, ļaujot amerikāņiem tikt pie četriem punktiem, un pēc četriem endiem rezultāts jau gana nepatīkams – 2:6. Piektajā endā Latvijas komandai izdevās atgūt trīs punktus, un rezultāta starpība vairs bija tikai punkts – 5:6. Taču sestajā endā izpildījums bija labāks pretiniekiem, un rezultāts atkal daudz patīkamāks amerikāņiem – 5:8. Gala rezultātā zaudējums mūsu vienībai.

Latvija – Lielbritānija 4:8

Latvija – Ķīna 2:9

Latvijas ratīnkērlinga izlase aizvadījusi pēdējās spēles Pekinas paraolimpiskajā turnīrā. Nobeigumā zaudējumi Lielbritānijai un Ķīnai liedza Latvijai kvalificēties pusfinālam. Mūsu komanda 10 spēlēs guva četras uzvaras un ierindojās **devītajā** vietā.

Latvijas ratīnkērlinga izlases startus Pekinā nevar norobežot no kara Ukrainā, jo tieši mūsu valsts izlase pēdējās nedēļas laikā ir ieguvusi plašu atpazīstamību visā pasaulē saistībā ar lēmumu atteikties no spēles ar Krievijas valsts vienību. Latvija ir pirmā valsts, kuŗas sportisti paraolimpiskajās spēlēs pauda reālu atbalstu Ukrainai un nosodījumu Krievijas agresijai. Īsi pēc Latvijas valsts vienības paziņojuma no spēles ar Krieviju atteicās arī Igaunija, savukārt par potenciāli līdzīgu soli informēja Šveices un Kanadas valsts pārstāvji.

STAFETI PĀRŅEM
TURĪNA UN KORTĪNA

13. martā ar svinīgu ceremoniju noslēdzās Pekinas paraolimpiskās spēles, kuŗas pirmo reizi Latvijai bija pārstāvēta komandu sportā. Paraolimpisko spēļu stafeti jau pārņēmusi Itālija – pēc četriem gadiem tieši tur – Turīnā un Kortīnā – norisināsies nākamās Ziemas paraolimpiskās spēles. “Mēs esam gaisma,” šāds bija moto nākamā spēļu prezentācijā. Latviju Pekinā pārstāvēja ratīnkērlinga komanda, kas desmit spēlēs spēja izcīnīt četras uzvaras un savā paraolimpiskajā debijā sacensības noslēdza devītajā vietā.

Nododot paralimpisko spēļu karogu 2026. gada sporta foruma rīkotājai Milānai un Kortīnai, tika noslēgtas 2022. gada Pekinas paraolimpiskās spēles. Karogu saņēma Milānas mēra vietniece Anna Skavuco un Kortīnas D'Ampeco mērs Džanpietro Gedina.

MŪŽA IEGULDĪJUMS
SPORTĀ – SOĻOTĀJAM
UN TRENERĪM

AIVARAM RUMBENIEKAM

11. martā svinīgā ceremonijā tika godināti Valmieras novada sporta laureāti. Apbalvojumu “Mūža ieguldījums sportā” saņēma vieglatlētikas soļošanas treneris **Aivars Rumbenieks**.

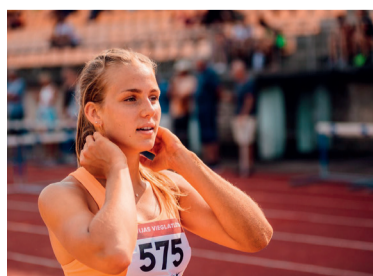

Aivars Rumbenieks sagatavojis vairākus olimpiskos soļotājus, Sidnejas Olimpisko spēļu otrās vietas ieguvēju soļošanā 50 km distancē Aigaru Fadejevu, olimpisko spēļu Sidnejā un Pekinā dalībnieci Jolantu Dukuri, kā arī Tokijas Olimpisko spēļu dalībniekus Arni Rumbenieku un Ruslanu Smolonski. Aivars Rumbenieks 2018. gadā saņēma Latvijas Vieglatlētikas savienības apbalvojumu “Mūža ieguldījums sportā”.

LOK IZPILDKOMITEJA
VĒRTĒ SITUĀCIJU
UKRAINĀ

Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) Izpildkomiteja paudusi atbalstu LOK Valdes nostājam un aktīvajai rīcībai saistībā ar situāciju Ukrainā. Izpildkomitejas sēde Valde informēja par nostāju un aktivitātēm saistībā ar situāciju Ukrainā, nosodot Krievijas iestoto militāro agresiju pret Ukrainu, tās neatkarību un teritoriālo nedalāmību, un sadarbībā ar triju Baltijas valstu un Eiropas nacionālajām olimpiskajām komitejām, aicinot sportistus un komandas nepiedalīties sporta pasākumos Krievijā, kā arī ierobežot kontaktus ar šīs valsts sporta organizācijām. LOK Izpildkomiteja atbalstīja Valdes priekšlikumu par nepieciešamā atbalsta un palīdzības Ukrainas bēgļiem koordinēšanu, sadarbojoties ar pašvaldībām, olimpiskajiem centriem, kā arī LOK partneriem – “Bērnu slimnīcas fondu” un *ziedot.lv*. Šī darba veikšanai uz laiku tiks piesaistīts papildu speciālists.

VIEGLATLĒTIKA

Trissolļēcēja **Rūta Kate Lasmane** ASV pilsētā Birmingemā izcīnīja ceturto vietu Nacionālās kole-

džu sporta asociācijas (NCAA) pirmās līgas čempionātā vieglatlētikā telpās, bet **Darja Sopova** ierindojās 12. pozīcijā.

Rūta Lasmane (*attēlā*), kuŗa šosezon studē Teksasas Tehniskajā universitātē, no pirmajiem trīs piegājieniem rezultātu sasniedza tikai otrajā – 13,77 metri. Ar to pietika, lai izpildītu vēl trīs lēcienus un piektajā viņa sasniedza sezonas labāko rezultātu – 13,88 metrus. Ceturtajā un sestajā mēģinājumā viņai bija 13,00 un 13,70 metru tāli lēcieni.

Teksasas Universitātes sportistei Darjai Sopovai pirmais mēģinājums nebija ieskaitīts, otrajā viņa lēca 12,78 m tālu, bet trešajā bija par centimetru tuvāks rezultāts. Sopova šajās sacensībās pēdējiem trīs lēcieniem nekvalificējās un ieņēma 12. vietu 16 sportistu konkurencē.

FUTBOLS

Sācies **Latvijas čempionāts** futbolā. Virslīgas sezona sākās 12. martā un ilgs līdz 13. novembrim. Dalību virslīgā uzsākušas 10 vienības – RFS, “Valmiera FC”, FK “Liepāja”, “Rīga FC”, Jūrmalas “Spartaks”, “BFC Daugavpils” un FK “Metta”, kā arī jaunpieņācējās no Nākotnes līgas FK “Auda”, “Tukums 2000/Telms” un FS “Super Nova”. **Pirmās kārtas** spēlēs FK “Liepāja” ar 3:1 uzvarēja Salspils SK “Super Nova”, “Rīga FC” ar 2:1 bija pārāka pār “Valmieru FC”, bet čempionvienība RFS ar 3:2 pārspēja Jūrmalas “Spartaku”.

BASKETBOLS

Latvijas basketbola klubs **TTT Rīga** Stambulā Starptautiskās Basketbola federācijas (FIBA) Eirolīgā piedzīvoja zaudējumu arī otrajā ceturtdaļfinālā spēlē un beidza šīs sezonas gaitas Eirolīgā. **TTT Rīga** ar 65:88 (16:32, 17:17, 15:23, 17:16) zaudēja Stambulas superklubam *Fenerbahce*. Serijā ar 2:0 pārāka bija *Fenerbahce*. Arī pirmajā spēlē Stambulā ar 77:56 pārāka bija Turcijas vienība.

TTT Rīga ar izcīnītām sešām uzvarām 14 spēlēs Eirolīgas A grupā ieņēma piekto vietu, un sezona tai bija jāturpina FIBA Eurokausā. Taču pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā FIBA apturēja Krievijas komandu dalību turnīrā, Latvijas komandai pakāpjoties uz ceturto vietu. Stambulas klubs pārliecināti uzvarēja B grupā, izcīnot 11 uzvaras 14 spēlēs.

BIATLONS

Reinārs Birkentāls Igaunijā, Otepē, Pasaules kausa posma biatlonā izcīnīja 43. vietu sprinta sacensībās. Reinārs Birkentāls šaušanu veica perfekti, finišā no līdera atpaliekot minūti un 45,4 sekundes. Ne tik veiksmīgi gāja pārējiem latviešiem. Aleksandrs Patrijuks šaušanā kļūdījās četras reizes un līderim zaudēja 3 minūtes un 26,8 sekundes. Edgars Mise pieļāva piecas kļūdas šaušanā un līderim zaudēja 4 minūtes un 16,8 sekundes. Patrijuks finišēja 80. vietā, savukārt Mise – 86. vietā. Uzvaru sprintā svinēja francūzis Kantēns Fijons-Maijē. Francūzīm šī bija trešā sprinta uzvara pēc kārtas un ļāva nostiprināt lider-

pozīciju Pasaules kausa kopvērtējumā.

Igaunijā, Otepē ar Norvēģijas komandas uzvaru noslēdzās 1+1 **jauktās stafetes** sacensības, un Latvijas komanda finišēja 20. pozīcijā. Par uzvarētājiem tika kronēti Norvēģija komanda, kuŗu pārstāvēja Stula Holms Legreids un Marte Olsbu Reiselande. Uzvarētāji distanci veica 34 minūtēs un 12,8 sekundēs. Otrās vietas ieguvēja Zviedrijas komanda no uzvarētājiem atpalika 12,4 sekundes, bet trešās vietas ieguvēji vācieši – 17,9 sekundes.

Latviju sacensībās pārstāvēja **Renārs Birkentāls** un **Baiba Bendika**. Abi iztika bez soda apliem, taču ugunsliņijās pielietoja desmit rezerves patronas. No uzvarētājiem Latvijas komanda atpalika trīs minūtes un 52,2 sekundes, ierindojoties 20. vietā 23 komandu konkurencē.

SLĒPOŠANA

Latvijas vadošā distanču slēpotāja **Patricija Eiduka** Pasaules kausa izcīņas pēdējā posmā Fālunā sprintā klasiskajā stilā sasniedza 35. rezultātu un ceturtdaļfinālam nekvalificējās. Eiduka sprinta kvalifikācijā sasniedza laiku trīs minūtes 31,45 sekundes, no uzvarētājas zviedrietes Junnas Sundlingas atpaliekot par 19,26 sekundēm. Lai kvalificētos ceturtdaļfinālam, Eidukai 1,2 km gaŗo distanci vajadzēja veikt par 2,44 sekundēm ātrāk. Kopumā startēja 51 sportists.

Patricija Eiduka (*attēlā*) Pasaules kausa (PK) posmā Fālunā **10 km distancē** brīvajā stilā ieguva 24. vietu, uzvarēja norvēģiete Terēze Juhauga. Juhauga, kuŗa pēc šīs sezonas beidz sportistes karjēru, distanci veica 22 minūtēs un 34,4 sekundēs, izcīnot savu 82. uzvaru PK posmos. Juhauga par 35,9 sekundēm apsteidza Jonnu Sundlingu no Zviedrijas, bet par 36,3 sekundēm – amerikānieti Džesiju Diginsu. Eiduka uzvarētājai zaudēja minūti un 38,1 sekundi. Viņas rezultāts atbilst

57,94 FIS punktiem. Startēja 56 sportistes.

Savukārt vīriešu sprinta kvalifikācijā **Raimo Vīgants** 68 slēpotāju konkurencē ierindojās 50. vietā – trīs minūtes 2,81 sekunde. Vīgants no kvalifikācijas uzvarētāja Joni Meki no Somijas atpalika 11,23 sekundes startēja 68 sportisti.

Latvijas distanču slēpotāji Patricija Eiduka un Raimo Vīgants Fālunā ieņēma 14. vietu Pasaules kausa noslēdzošo sacensību sprinta stafetē brīvajā stilā. Latvijas slēpotāji katrs paguva veikt divus posmus un tika apdzīti par apli starp piekto un sesto kilometru, tobrīd atrazdamies 14. vietā. Pirms tam līderi bija pabraukuši garām trīs duetiem. Eiduka savos starpfinišos uzrādīja 15. un desmito rezultātu, bet Vīgants – trešo un 14.

Pārliecinātu uzvaru svinēja Zviedrijas pirmais duets Jonna Sundlinga un Kalle Halvašons, kuŗi kopumā 12 km gaŗo distanci veica 23 minūtēs un 5,91 sekundē.

FILMA PAR
OSKARU MELBĀRDI

Oskars Melbārdis – viens no visu laiku izcilākajiem Latvijas bobslejistiem. Sportists vasarā noslēdza savu karjeru, taču viņš mūžam paliks Soču olimpisko spēļu čempions. Filmas “Melbārdis” režisors Armands Tripāns sarunā ar *lsm.lv* sacīja, ka Melbārdis ir “īsts vecis visās dzīves jomās”, jo viņš ir ne tikai izcils sportists, bet arī lieliska personība ārpus trases. Filmas “Melbārdis” pirmizrāde notika 12. martā kanālā LTV7.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evaņģēliskās draudzes Ciešanu laika dievkalpojumi un svētbrīži katru nedēļu *Zoom* saitē plkst. 13. **20. martā** – svētbrīdis (kalpo prāv. Klāvs Bērziņš un Guntis Bukalders), **27. martā** – dievkalpojums (kalpo māc. Dace Balode). Ja ir kādas aizlūgšanas vai arī kādi citi jautājumi, droši varat vērsties pie draudzes mācītājas Daces Balodes (*dace.balode@yahoo.de*). Kolekti lūdzu pārskaitīt kā ziedojumu draudzes kontā: LV10HABA0551027207173. Kā vienmēr, varat sazināties ar draudzi: *valde@redraudze.lv*.

VĀCIJA

Vircburgā, Deutschhauskirche, Am Schottenanger 2, sestdien, **26. martā** plkst. 13:30 Ciešanu laika dievkalpojums. Māc. Elmārs E. Rozītis. Ja vien būs iespējams, pēc tam vēl pakavēsimies kopā draudzes telpās.

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālrunā!